

**План роботи
методичного об'єднання вчителів
суспільно-гуманітарного циклу
2024-2025 н.р.**

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО КЕРІВНИКА МЕТОДИЧНОГО ОБ'ЄДНАННЯ
СУСПІЛЬНО – ГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ**

1. Керівник МО української мови та літератури обирається з числа найбільш досвідчених, авторитетних, творчо працюючих учителів членами МО і затверджується наказом директора школи.

2. Керівник МО:

- чітко і конкретно визначає зміст роботи МО відповідно до цілей і завдань методичної роботи закладу, визначених програмою його розвитку, науково-методичною проблемою, нормативною базою викладання предметів, методичними рекомендаціями всіх рівнів;
- визначає пріоритетні напрями роботи, завдання МО, функціональні обов'язки його членів;
- складає план роботи МО на навчальний рік на аналітико-діагностичній основі;
- активізує і систематизує роботу МО, організовує науково-дослідницьку, експериментальну, інноваційну роботу вчителів;
- відповідає за ведення належної документації ШМО;
- готує і проводить загальні засідання МО (4-5 разів на рік);
- організовує взаємовідвідування уроків учителів, відвідує уроки;
- організовує методичні виставки, видавничу діяльність членів ШМО, участь у професійних конкурсах, ярмарках педагогічних ідей тощо;
- організовує оперативне коригування навчально-методичних матеріалів;
- організовує підвищення кваліфікації викладацького складу МО, дає рекомендації вчителям, які бажають підвищити свою кваліфікаційну категорію;
- контролює підготовку вчителів до занять і якість їх проведення;
- всебічно забезпечує самостійну роботу учнів, які навчаються за індивідуальними планами;
- керує проектно-дослідницькою діяльністю учнів;
- забезпечує готовність шкільних команд до участі в олімпіадах, конкурсах, учнівських конференціях; проведення першого етапу Всеукраїнської предметної олімпіади;
- збирає, аналізує і надає заступнику директора інформацію про результати проведених моніторингових контрольних робіт;
- керує організацією проведення предметної декади (тижня), тижня методичної майстерності;

- бере участь у вивченні стану викладання предмета, перевірках виконання навчальних програм, ведення учнівських зошитів, підготовці і проведенні педагогічних рад, нарад при директорові, педагогічних консилиумах;
- контролює проведення позакласної роботи з предмета (факультативи, спецкурси, гуртки);
- проводить діагностику вчителів, здійснює її аналіз з метою корекції роботи МО;
- за результатами роботи за рік подає аналітичний звіт заступнику директора закладу з НВР та визначає мету, завдання і зміст діяльності МО на наступний рік;
- керує роботою з розвитку і вдосконалення навчально-матеріальної бази МО;
- керівник МО — член методичної ради школи.

Функції управління та зміст діяльності голови МО суспільно – гуманітарного циклу

Зміст діяльності Функції управління
Інформаційно-аналітична

Формує банк даних про метод. роботу кожного вчителя, його професійні якості, виконання програм, рішень протоколів засідань МО

Мотиваційно-цільова

Визначає мету завдання (разом з учителями) і роботи МО, форми роботи, формує звітності кожного вчителя

Планово-прогностична

Визначає зони найближчого розвитку вчителів на основі моніторингу (діагностики) професійних якостей, планує конкретні заходи для досягнення поставленої мети

Організаційно-виконавча

Організовує виконання плану роботи МО, виявляє та втілює перспективний досвід, надає допомогу вчителям у виконанні навчальних робочих планів, програм, організовує наставництво, систему відкритих уроків

Контрольно-діагностична

Здійснює зрізи знань учнів з предметів, аналізує перевірені роботи, визначає якість та рівень навченості учнів з предмета і окремо у кожного вчителя

Результативно-коригувальна

Забезпечує оперативну допомогу в роботі вчителів, регулювання роботи МО, вносить на засідання ІНМЦ пропозиції щодо коригування.

Документація

МО вчителів суспільно – гуманітарного циклу

Нормативно-правові документи

- 1) положення про МО, затверджено методичною радою школи;
- 2) наказ про створення предметного МО або витяг з протоколу рішення педради;
- 3) положення про керівника МО;
- 4) наказ про призначення керівника МО або витяг з протоколу рішення педради;
- 5) атестаційний лист керівника МО;
- 6) положення про предметний тиждень;
- 7) накази і розпорядження по школі;
- 8) атестаційні листи навчальних кабінетів, за завідування яких здійснюється оплата;
- 9) перелік нормативних документів, необхідних для роботи МО вчителів суспільно – гуманітарного циклу;
- 10) методичні рекомендації всіх рівнів;
- 11) перелік навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих Міністерством освіти і науки для використання в основній і старшій школі у загальноосвітніх навчальних закладах з навчанням українською мовою у 2015/2016 навчальному році;
- 12) протоколи засідань МО;
- 13) склад вчителів МО;
- 14) методичні картки вчителів МО;
- 15) форми та методи розповсюдження передового педагогічного досвіду.

Документи перспективного планування:

- 1) перспективний план атестації вчителів МО;
- 2) перспективний план курсової підготовки вчителів МО;
- 3) перспективний план вивчення стану викладання предметів на 5 років.

Документи поточного планування:

- 1) план засідань МО;
- 2) план проведення і матеріали предметних тижнів;
- 3) план роботи МО щодо удосконалення навчально-методичного забезпечення викладання предметів суспільно – гуманітарного циклу;
- 4) план роботи з обдарованими учнями;
- 5) план роботи з невстигаючими учнями;
- 6) план роботи Школи передового досвіду та фахової майстерності;
- 7) самоосвіта вчителів МО;
- 8) графік взаємовідвідування уроків вчителями МО;
- 9) графік проведення відкритих уроків;
- 10) графік проведення позакласних заходів учителями МО;
- 11) графік проведення контрольних робіт.

Інформаційно-аналітичні та звітні документи

- 1) інформаційно-аналітичні довідки;
- 2) рейтинг успішності з предметів суспільно – гуманітарного циклу(діаграма);
- 3) рейтинг вчителя МО;

- 4) діагностичні графіки, таблиці;
- 5) звіт про роботу МО
- 6) результативність роботи МО;
- 7) результативність участі учнів у предметних олімпіадах, конкурсах;
- 8) друковані роботи членів МО.

Засідання №1

- 1. Про призначення голови ШМО.**
- 2. Про завдання і план роботи ШМО вчителів суспільно-гуманітарного циклу на 2024-2025 н.р.**
- 3. Про ведення вчителями шкільної документації.**
- 4. Про організацію діяльності ШМО у 2024-2025 н.р.**

Протокол № 1

Засідання методичного об'єднання вчителів суспільно-гуманітарних дисциплін

Тема: Особливості викладання предметів суспільно-гуманітарного циклу у 2024-2025н.р.

Дата: 12..09.2024р.

Присутні 4 чоловіки:

Ветрова Юлія Сергіївна

Булавина Ольга Федорівна

Мурованна Людмила Сергіївна

Терещенко Вікторія Василівна

Слухали:

1. Булавина О.Ф.. «Звіт про результати роботи МО у 2024-2025 н.р.»
.. «Основні напрямки й завдання роботи методоб'єднання на 2024-2025 н.р.»

2. Мурованну Л.С. «Ознайомлення з вимогами щодо дотримання норм єдиного орфографічного режиму, організація дистанційного навчання зі здобувачами освіти закладу під час воєнного стану».
3. Ветрову Ю.С. Ознайомлення з особливостями викладання предметів суспільно-гуманітарного циклу у 11 класі відповідно до нового Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти
4. Булавину О.Ф., «Про підготовку та проведення I етапу конкурсу знавців рідної мови імені П. Яцика.»
- 5.. Мурованну Л.С. «Планування проведення предметних тижнів з предметів суспільно-гуманітарного циклу.»

Ухвалили:

1. Затвердити план роботи методоб'єднання на 2024-2025н.р.
2. Взяти до відома отриману інформацію.
3. Опрацювати нормативні документи МОН України та інструктивно-методичні матеріали щодо вивчення навчальних предметів суспільно-гуманітарного циклу у 2024-2025 н.р.
4. Спланувати підготовку до проведення I(шкільного) етапу Всеукраїнських олімпіад з предметів суспільно-гуманітарного циклу та до I етапу конкурсу знавців рідної мови імені П. Яцика.

Керівник МО : Булавина О.Ф.

Засідання №2

1. Визначення рівня особистісно-професійного розвитку вчителя шляхом самоаналізу (ТЕСТУВАННЯ) Розвиток мотивації молодших школярів.

2. Інтерактивні форми навчання як засіб оптимізації мовленнєвих компетенцій. Методи та прийоми інтерактивних технологій

3. Про підготовку до участі вчителів і учнів в інтерактивних конкурсах суспільно-гуманітарного спрямування.

4. Про національно-патріотичне виховання учнів.

5. Партнерська взаємодія школи і сім'ї, підтримка дитини в освітньому середовищі

Засідання №3

1. Реалізація розвивально-корекційного напрямку в умовах запровадження дистанційного навчання.

2. Аналіз результатів Всеукраїнських учнівських олімпіад, Міжнародного конкурсу знавців української мови ім. П. Яцика, конкурсу ім. Т.Г. Шевченка.

3. Обмін педагогічним досвідом роботи вчителів МО суспільно-гуманітарного циклу(підготовка до зовнішнього тестування, моніторинг навчальних досягнень учнів з предметів суспільно-гуманітарного циклу).

4. Робота з обдарованими дітьми. Методи й прийоми навчальної мотивації учнів

Засідання №4

- 1. Соціалізація особистості школяра із застосуванням сучасної методики “Навчати вчитися”**
- 2. Розвиток творчої активності та творчих здібностей учнів на уроках як чинник соціалізації учнівської молоді**
- 3. Формування життєвих навичок на уроках шляхом використання технології критичного мислення.**
- 4. Організація дистанційного навчання зі здобувачами освіти закладу під час воєнного стану.**
- 5. Продуктивні технології формування критичного мислення на уроках з різних дисциплін.**

Засідання №5

- 1. Про результати атестації вчителів суспільно-гуманітарного циклу**
- 2. Роль вчителя у формуванні громадянської компетентності учнів. Шляхи формування та удосконалення професійної компетенції вчителя.**
- 3. “Педагогічна скарбничка вчителя” Обмін педагогічним досвідом роботи вчителів МО суспільно-гуманітарного циклу.**
- 4. Про підсумки роботи ШМО у 2022 -2023 н. р. Знахідки. Проблеми. Перспективи.**
- 5. Самоаналіз та самооцінка педагогічних здібностей і професійних якостей. Анкетування.**

Завдання МО вчителів суспільно-гуманітарного циклу на 2021 – 2022

н. р.:

1. Спрямувати роботу на виконання основних стратегічних завдань оновлення освіти:

- Конституції України,
- Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Положення про загальноосвітній навчальний заклад»;
- Національної доктрини розвитку освіти в Україні в XXI столітті;
- державної програми «Вчитель».

2. Спрямувати роботу на забезпечення високого рівня викладання української мови та літератури, історії, іноземної мови, зарубіжної літератури, формування в учнів практичних умінь і навичок.

3. Навчати школярів користуватися всіма багатствами мовних засобів, формувати у школярів уміння і навички зв'язного усного і писемного мовлення.

4. Забезпечувати засвоєння учнями орфографічних та граматичних норм української літературної мови.

5. Удосконалювати форми і методи роботи на уроках української мови, української літератури, історії зарубіжної літератури, творчо підходити до кожного уроку, впроваджуючи в практику досягнення педагогічної науки.

6. Систематично знайомитися та впроваджувати в практику сучасні освітні технології та інновації.

7. Регулярно проводити огляд новинок методичної та художньої літератури, періодичних видань.

8. Активізувати позакласну роботу з навчальних предметів, розвиваючи при цьому творчі здібності учнів.

9. Проводити індивідуальну роботу з обдарованими учнями і з невстигаючими учнями.

10. Використовуючи різні засоби, форми і методи навчання, виховувати в учнів любов до рідної мови, повагу до культури і традицій свого народу, інших народів світу.

11. Організувати проведення у школі тижні рідної мови та української літератури, історії, іноземної мови, зарубіжної літератури, предметів художньо-естетичного циклу.

12. Використовувати у своїй роботі розроблені методики вивчення і визначення психолого – педагогічних, медико – фізіологічних особливостей особистості.

13. На уроках з предметів суспільно – гуманітарного циклу особливу увагу приділяти:

- розвитку зв'язного мовлення;
- збагаченню активного словникового запасу;
- розвитку діалогічного мовлення;
- удосконаленню якостей читання;
- розвитку оперативної пам'яті;
- формуванню духовної культури школярів.

14. Залучати учнів до участі в олімпіадах з зарубіжної літератури, історії та правознавства, з української мови та літератури, конкурси ім. П. Яцика, Т. Шевченка;

Основні напрямки та форми роботи методичного об'єднання вчителів суспільно - гуманітарного циклу:

1. Забезпечення державних вимог щодо рівня освіти учнів.

2. Сприяння національно-культурному відродженню.

3. Підвищення професійної компетентності вчителів методичного об'єднання, організація самоосвіти.

4. Продовження роботи над науково-методичною проблемою: «Розвиток креативної особистості шляхом застосування сучасних освітніх технологій в організації навчально-виховного процесу»

5. Удосконалення рівня викладання предметів за базовими, профільними та експериментальними програмами.

6. Забезпечення диференційованого підходу до навчання.

7. Створення банку інформації про творчі знахідки вчителів та вивчення, узагальнення і втілення передового педагогічного досвіду.

8. Діагностика діяльності вчителів: вивчення рівня професійної компетенції вчителів методичного об'єднання, характеристика окремих елементів педагогічної діяльності, вивчення труднощів у їхній роботі.
9. Робота з учителями, що атестуються: відвідування уроків, діагностика рівня професійної майстерності, визначення рейтингу цих учителів у МО.
10. Робота з педагогами-початківцями: наставництво з числа досвідчених вчителів, консультації з питань методики проведення уроків та організації позакласної та позашкільної роботи.
11. Забезпечення роботи з використанням нових інформаційних технологій у навчально-виховному процесі школи.
12. Ознайомлення вчителів з новими формами інноваційних технологій навчання.
13. Організація позакласної роботи з обдарованими дітьми та учнями, що виявляють інтерес до вивчення предметів гуманітарного циклу
14. Проведення підготовчої роботи до ДПА випускників.

I засідання(_____ вересень)

Тема: Особливості викладання предметів суспільно – гуманітарного циклу в 2021- 2022 н.р.

№ з/п	Зміст роботи	Відповідальні
1.	Аналіз роботи шкільного МО суспільно- гуманітарного циклу за 2020-2021 н.р.	Бабіна М. О
2.	Основні напрямки й завдання роботи методоб'єднання на 2021-2022 н.р.	Терещенко В.В.
3.	Опрацювання нормативних документів МОН України та інструктивно - методичних матеріалів щодо вивчення навчальних предметів суспільно- гуманітарного циклу в 2021-2022 н. р.	Члени МО
4.	Ознайомлення з вимогами щодо дотримання норм єдиного орфографічного режиму, методичними рекомендаціями щодо оформлення й ведення класних журналів.	Мурованна Л. С.
5.	Ознайомлення з особливостями викладання предметів суспільно- гуманітарного циклу в 11 класі відповідно до нового Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти	Єфремов М. В.
6.	Планування підготовки та проведення I (шкільного) етапу Всеукраїнських олімпіад з предметів суспільно- гуманітарного циклу, конкурсу знавців мови імені Петра Яцика, мовно-літературного конкурсу імені Т. Шевченка.	Члени МО
7.	Підготовка учнів до участі у Всеукраїнських конкурсах учнівської творчості, мовознавчому конкурсі «Соняшник», «Гринвіч», «Лелека», «Sunflower» та ін.	Члени МО,
8.	Планування проведення предметних тижнів з предметів суспільно – гуманітарного циклу.	Мурованна Л. С.
9.	Участь у I(шкільному) етапі конкурсу «Учитель року»	Мурованна Л. С.

Протокол № 1

Засідання методичного об'єднання вчителів суспільно-гуманітарних дисциплін

Тема: Особливості викладання предметів суспільно-гуманітарного циклу у 2021-2022н.р.

Дата: 04.09.2021р.

Присутні 6 чоловік:

Ветрова Юлія Сергіївна

Бабіна Мая Олексіївна

Єфремов Микола Володимирович

Харлова Катерина Леонідівна

Мурованна Людмила Сергіївна

Терещенко Вікторія Василівна

Слухали:

1. Терещенко В.В. «Звіт про результати роботи МО у 2020-2021 н.р.»
2. Терещенко В.В. «Основні напрямки й завдання роботи методоб'єднання на 2021-2022 н.р.»
3. Мурованну Л.С. «Ознайомлення з вимогами щодо дотримання норм єдиного орфографічного режиму, методичними рекомендаціями щодо оформлення та ведення класних журналів».

Бабіну М.О., Ветрову Ю.С., Єфремова М.В. Ознайомлення з особливостями викладання предметів суспільно-гуманітарного циклу у 10 класі відповідно до нового Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти

5. Бабіну М.О., Харлову К.Л. «Про підготовку та проведення I етапу конкурсу знавців рідної мови імені П. Яцика.»

6. Мурованну Л.С. «Планування проведення предметних тижнів з предметів суспільно-гуманітарного циклу.»

Ухвалили:

1. Затвердити план роботи методоб'єднання на 2021-2022н.р.
2. Взяти до відома отриману інформацію.
3. Опрацювати нормативні документи МОН України та інструктивно-методичні матеріали щодо вивчення навчальних предметів суспільно-гуманітарного циклу у 2021-2022 н.р.

4. Спланувати підготовку до проведення і(шкільного) етапу Всеукраїнських олімпіад з предметів суспільно-гуманітарного циклу та до I етапу конкурсу знавців рідної мови імені П. Яцика.

Керівник МО : Терещенко В.В.

Протокол № 2

Засідання методичного об'єднання вчителів суспільно-гуманітарних дисциплін

Тема: Активізація пізнавальної діяльності учнів на уроках суспільно-гуманітарного циклу

Дата: 02.11.2021р.

Присутні 6 чоловік:

Ветрова Юлія Сергіївна

Бабіна Мая Олексіївна

Єфремов Микола Володимирович

Мурованна Людмила Сергіївна

Харлова Катерина Леонідівна

Терещенко Вікторія Василівна

Слухали:

1. Членів методичного об'єднання з підведенням підсумків I етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад суспільно-гуманітарного циклу.
2. Членів МО про планування індивідуальних занять з учнями щодо підготовки до II етапу Всеукраїнських олімпіад з предметів суспільно-гуманітарного циклу.
3. Єфремова М.В., Ветрова Ю.С. з аналізом результатів моніторингу з предметів суспільно-гуманітарного циклу у 11 класі.
4. Ветрову Ю.С. з доповіддю «Активізація пізнавальної активності учнів на уроках англійської мови»
5. Бабіну М.О. з доповіддю «Методи активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках української мови та літератури»
6. Єфремова М.В. та Терещенко В.В. з доповіддями «Дослідницька та пошукова робота – основа розвитку пізнавальної активності учнів на уроках історії».
7. Всіх членів МО з обговоренням відкритих уроків колег.
8. Членів МО з оглядом новинок науково-методичної літератури, публікацій фахових видань.

Ухвалили:

1. Взяти до відома отриману інформацію.
2. Спланувати графік індивідуальних занять з учнями щодо підготовки до II (районного) етапу Всеукраїнських олімпіад з предметів суспільно-гуманітарного циклу.
3. Опрацювати відповідні статті у науково-методичній літературі та публікацій фахових видань.

Керівник МО: Терещенко В.В.

Засідання 3 (січень 2022)

Тема: Інтелектуально-творчий розвиток учнів засобами інноваційних технологій в системі компетентнісно орієнтованого навчання

Питання для розгляду:

1. Аналіз результативності методичної роботи ШМО за I семестр.
2. Моніторинг участі учнів у олімпіадах та конкурсах.
3. Інформаційно-комунікаційний підхід на уроках історії, зміст якої є інтегративним.
4. Національно-патріотичне виховання в роботі вчителів суспільного циклу.

Засідання 4 (березень 2022)

Тема: Дидактичні можливості різних форм навчання : традиційної, змішаної, дистанційної, змішаної (теоритичні та практичні аспекти)

Питання для розгляду:

1. Роль інноваційних технологій у розвитку освітніх компетенцій учнів.
2. Розглянути особливості формування ключових компетентностей у навчальному процесі.
3. Організація повторення вивченого матеріалу за 2021-2022 навчальний рік.
4. Огляд нормативних документів, новинок психолого-педагогічної літератури.

Методичне об'єднання вчителів суспільно-гуманітарних дисциплін

Керівник: вчитель української мови та літератури Бабіна Майя Олексіївна

**Науково – методичне об'єднання суспільно- гуманітарних дисциплін
2020-2021 н. р.**

Звіт роботи
шкільного
методичного об'єднання
вчителів суспільно-гуманітарних дисциплін
2020-2021 н.р.

Протягом 2020-2021 н.р. учителі шкільного методичного об'єднання суспільно-гуманітарних дисциплін працювали над темою: **«Розвиток особистості учнів, підвищення якості суспільно-гуманітарної освіти шляхом упровадження сучасних інноваційних технологій у навчально-виховний процес».**

Основною метою діяльності шкільного МО було об'єднання вчителів суспільно-гуманітарних дисциплін з метою забезпечення умов для ефективної роботи та реалізації творчих задумів і проєктів, а також створення комфортних умов для самореалізації та самовдосконалення особистості як учителів, так і учнів, забезпечення умов для ефективної діяльності кожного учасника навчально-виховного процесу.

Всього в роботі шкільного методоб'єднання суспільно-гуманітарних дисциплін брало участь 6 вчителів:

1. Бабіна Майя Олексіївна
2. Ветрова Юлія Сергіївна
3. Єфремов Микола Володимирович
4. Лутицька Наталія Миколаївна (до 05.11.2020), Харлова Катерина Леонідівна (з 09.11.2020р.)
5. Мурованна Людмила Сергіївна
6. Терещенко Вікторія Василівна

Протягом 2020-2021 навчального року, відповідно до розробленого плану, було проведено 4 засідання за темами:

1. Особливості викладання предметів суспільно-гуманітарного циклу у 2020-2021 н.р. (вересень)
2. Активізація пізнавальної діяльності учнів на уроках суспільно-гуманітарного циклу (листопад)
3. Упровадження інноваційних технологій на уроках суспільно-гуманітарного циклу (січень)
4. Сучасні технології як складова особистісно-орієнтованого навчання (травень)

Кожен учасник брав активну участь у роботі шкільного МО вищезазначеного напрямку. Вчителі постійно ознайомлювалися з новинками методичної літератури, зміцнюючи тим самим власну науково-теоретичну базу. Вони водночас поповнювали інноваційний банк школи матеріалами з проблеми школи (доповіді, виступи тощо.) Також учителі-учасники МО брали активну участь у роботі обласних та районних семінарів, консультацій, а також творчих груп та вебінарів.

Протягом 2020-2021 н.р. було проведено Предметні тижні:

1. Тиждень української мови та літератури (09.11.2020- 13.11.2020).
2. Тиждень англійської мови (15.03.21-19.03.21).
3. Тиждень історії та правознавства (07.12.20- 11.12.20).
4. Тиждень російської мови та зарубіжної літератури (01.03.2020- 05.03.2020)

Учителі мають такі результати:

Бабіна М.О.

Конкурси

Районний етап Міжнародного конкурсу знавців української мови імені Петра Яцика (21.11.2020р.)

5 клас Кірієнко Даша III місце
7 клас Веселова Софія III місце
11 клас Манохіна Ольга II місце.

Районний етап мовно- літературного конкурсу імені Тараса Шевченка (07.11.2020р.)

5 клас Кошеварников Марко III місце

8 клас Кравченко Анна III місце

23.04.2021р. **Дипломом II ступеня** нагороджено Короттю Павла Романовича (11 клас) за участь у **I (міському) етапі VI Відкритого регіонального творчого конкурсу учнівської та студентської молоді «Слово у душі – душа у слові» у номінації «Поезія».**

Всеукраїнський конкурс учнівської та студентської творчості імені Марії Фішер – Служ «Змагаємось за нове життя!», присвячений Лесі Українці (квітень 2021р.).

Короття Павло (11 клас) I місце (номінація «Твір»).

Олімпіади

Районний етап олімпіади з української мови та літератури (14.11.2020р.)

Манохіна Ольга 2 місце (11 клас).

Фестивали

Учитель- **фіналістка V обласного фестивалю «Шукай краси, добра шукай!», присвяченого Дню української писемності та мови та 90-річчю ювілею Ліни Костенко (06.11.2020р. в дистанційному форматі).**

Номінація «Проби пера педагогів Донеччини «Поезія – це завжди неповторність».(Диплом поки не отримала).

Обмін досвідом

10.11.2020р. Відкритий урок української мови в 7 класі за темою «Способи дієслів».

09.03.2021р.Інтегрований урок української літератури в 10 класі(разом із учителем історії України Терещенко В. В.)за новелою Василя Стефаника «Камінний хрест».

Публікація розробки позакласного заходу в науково- методичному журналі «Вивчаємо українську мову та літературу» (№ 25-27(605-607)вересень 2020р.(с. 91-94).

Публікація розробки уроку в щомісячному науково- методичному та літературно- мистецькому журналі «Українська мова та література в школах України»(№ 2 (213)березень- квітень 2021)с. 27-33).

Освітній продукт. Створення вебкімнати за темою «Шістдесятники» в застосунку «Learnis»(30.03.2021р.)

Інше

Сайт «На Урок»

Всеукраїнський конкурс « 150 імен Лесі Українки»

Диплом II ступеня Булавін Кирило, Цис Катерина, Подопрігора Захар

Диплом III ступеня Губар Вікторія, Хиленко Данило(5 кл.), Макеева Карина (8 кл.)

VIII Всеукраїнська інтернет-олімпіада з української мови та літератури.

Диплом II ступеня Булавін Кирило (5 клас)

Диплом III ступеня Кірієнко Дар'я, Подопрігора Захар, Цис Катерина(5 клас)

Переможець Всеукраїнського конкурсу «Лайфхаки з української мови»

Диплом I ступеня Манохіна Ольга, Короття Павло

Всеукраїнський конкурс «#ТГШ207: Таємниця генія Шевченка»

Диплом II ступеня Короття Павло(11 клас)

Диплом III ступеня Манохіна Ольга(11 клас) Єжижанський Нікіта, Купрієнко Кирило(8 клас), Губар Вікторія,

Булавін Кирило, Бондаренко Іван, Шевчик Поліна, Хиленко Данило(5 клас)

До Дня національної культури та в межах відзначення 207-ї річниці від дня народження Тараса Шевченка учениця 5 класу Шевчик Поліна взяла участь у конкурсі "Шевченко в колі сучасної молоді".(02.03.2021р.)(Диплом).

Підсумки проведення I (міського) етапу обласної природоохоронної акції «Проліска». Дипломом II ступеня нагороджено ученицю 6 класу Агеєву Киру(номінація « Весняна краса»).

Всеукраїнська українознавча гра «Соняшник» .

Диплом II ступеня регіонального рівня Короття Павло (11 клас).

Диплом III ступеня регіонального рівня Булавін Кирило (5 клас), Бондаренко Ілля (7 клас).

Вебіари

29.04.2021р. **Вебінар** "Інформаційні технології та STEM"

(модуль "Практичні STEAM- кейси з інструментами EdPro"). Сертифікат.

05.05.2021р.**Вебінар** «Нове в законодавстві про загальну середню освіту. I квартал 2021(1 година). Сертифікат.

12.05.21. **Вебінар** щодо проведення уроку «Особиста цінність та безпека» для 5-9 класів

<https://www.facebook.com/stopchildreenviolence/>

21.05.2021 р. **Вебінар** « Нове в управлінні школою 2021:реорганізація, документи, охорона праці»(1 година).Сертифікат.

04.06.2021. Інструктор на ЗНО з історії України.

Курси Prometheus

1.«Освітні інструменти критичного мислення»(дистанційна форма навчання) Кількість годин – 60(2 кредити ЄКТС).Сертифікат.

2.«Осміслені й переосміслені»(нові тенденції підходів до вивчення й інтерпретації текстів).

Форма навчання – дистанційна.

Кількість годин – 15(0,5 кредита ЄКТС).Сертифікат.

Курси EdEra

«Про дистанційний та змішаний формати навчання» для педагогів та керівників шкіл. (Онлайн-курс для вчителів та керівників шкіл про дистанційне навчання та застосування технологій дистанційного навчання в умовах карантину, 50 годин). Сертифікат.

Ветрова Ю. С.

Конкурси

Всеукраїнський конкурс з англійської мови «Гринвіч», брали участь 7 учнів (сертифікати учасників).

Олімпіади

Районний етап олімпіади з англійської мови (28.11.2020р.)

Кабанець Єлизавета 3 місце (9 клас).

Вебіари

15.04.2021р. **Вебінар** "Організація партнерської взаємодії з батьківською громадою»

28.04.2021 **Вебінар** «STEM-освіта як складова системи забезпечення якості освіти»

12.05.21. **Вебінар** щодо проведення уроку «Особиста цінність та безпека» для 5-9 класів

<https://www.facebook.com/stopchildreenviolence/>

Єфремов М.В.

Розробка авторського уроку і опублікував на сайті :«На Урок»

Розробка авторського уроку і опублікував на сайті: «Всеосвіта»

Кузнецов Олександр Олексійович -І м – технології 10 клас

Короття Павло Романович -І м – технології 11 клас

Історія І місце робота на область

Кабанець Єлизавета І –м правознавство робота на область

Участь у вебінарах і семінарах

Курсова підготовка 2020 році історія та громадянська освіта
Курсова підготовка Лютий 2021 році основи здоров'я

Харлова К.Л.

Міжнародна гра із світової літератури "Sunflower": 12 учнів - переможці на шкільному рівні.

Вебінари:

«Продуктивна дистанційна: експериментуємо під час уроків української»;

«Сексуальне насильство»;

«Протидія булінгу в школі: рекомендації юриста».

Освітній продукт. Створення вебкімнати за темою «Шістдесятники» в застосунку «Learnis» (30.03.2021р.)

Мурованна Л.С.

Обласний конкурс виразного читання "Майстер слова"- III місце (Єрьоменко Анастасія, 9 клас), вчитель - Мурованна Л. С.

Мурованна Л. С. - III місце в I (міському) етапі обласного інтернет-конкурсу літературно-мистецької та педагогічної медіаграмотності із зарубіжної літератури, російської мови та інтегрованого курсу "Література""**Створи шедевр**" в номінації "Методичні новації".

П'ята Міжнародна гра із світової літератури "Sunflower": **Єрьоменко Анастасія** (9 клас) - Диплом I ступеня регіонального рівня, **Паніна Ольга, Кабанець Єлизавета, Віслогубова Єлизавета, Фіронова Тетяна** (9 клас) - Диплом II ступеня регіонального рівня, **Коваленко Ганна** (9 клас) - Диплом III ступеня регіонального рівня, 8 - переможці на шкільному рівні (вчитель Мурованна Л. С.).

Олімпіада з російської мови та літератури (II етап) - II місце (Фіронова Тетяна, 9 клас), III місце (Кравченко Анна, 8 клас), вчитель - Мурованна Л. С.

VII Всеукраїнська Інтернет-олімпіада із зарубіжної літератури (Осінь) "На Урок" - III місце (Фіронова Тетяна, Кабанець Єлизавета, 9 клас), Єрьоменко Анастасія, Віслогубова Єлизавета, 9 клас - участь), вчитель - Мурованна Л. С.

Публікація в каталозі "Відкритий урок: розробки, технології, досвід" (2020 р.) "Сапфо. "До Афродіти" (вчитель Мурованна Л.С.), Сертифікат "Відзнака. Вибір редакції".

Участь в обласному мейнстрімі вчителів зарубіжної літератури (Мурованна Л. С.).

Терещенко В. В.

1. **Конкурс читців «ПАСХАЛІЯ»** серед загальноосвітніх та недільних шкіл Донецької області. Шевчик Поліна, учениця 5 класу, удостоєна номінації «За оригінальність подачі матеріалу».

2. Участь у IX обласному зльоті юних туристів-краєзнавців

3. Участь в одному з наймасштабніших всеукраїнських конкурсів для школярів **"БлагоДІЙники в дії"**.

4. Конкурс **«Впоряд»** в рамках Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри **«Сокіл»** («Джура») (участь)

5. Участь в особистій першості з мікроорієнтування.

6. Участь у підсумковому краєзнавчому квесті, присвяченому Дню Європи. Учні були нагороджені грамотами ЦТК.

7. Участь у семінарі "Впровадження системи роздільного збирання побутових відходів на позакласних виховних заходах у закладах освіти".

Також протягом навчального року адміністрацією школи перевірявся стан викладання предметів суспільно-гуманітарного циклу та перевірка ведення зошитів з цих предметів.

Жовтень

Стан викладання історії в 5-9 класах.

Листопад.

Стан викладання української мови в 7-9 класах.

Перевірка ведення зошитів з української мови в 7-9 класах.

Лютий.

Перевірка ведення зошитів з української мови в 5-6 класах.

Березень.

Стан викладання української літератури в 10-11 класах.

Перевірка ведення зошитів з української літератури в 10-11 класах.

Квітень.

Перевірка ведення словників з англійської мови, зошитів.

Травень.

Перевірка ведення зошитів з української мови в 10-11 класах.

Звісно, пандемія COVID-19 внесла свої корективи. Та вчителі суспільно-гуманітарного циклу гідно прийняли цей виклик. Вони швидко зорієнтувалися в ситуації і змогли організувати дистанційне навчання для школярів.

Тримали зв'язок з учнями й батьками через Вайбер, майже всі вчителі створили класи classroom.google, у яких розміщували завдання та навчальні матеріали для учнів, що допомагало їм опановувати матеріал на відстані.

Аби забезпечити успіхи в навчанні, учителі пропонували учням готові й створювали власні інтерактивні вправи. Така небайдужість і творчий підхід учителів допоміг школярам успішно подолати цей складний період.

Отже, учителі суспільно-гуманітарного циклу завжди в пошуках шляхів, форм і методів, які б давали можливість розвивати в учнів здатність мислити та бути творчими людьми.

Протокол №

засідання методичного об'єднання вчителів суспільно – гуманітарних дисциплін

Тема:

Сучасні технології як складова особистісно- орієнтованого навчання

Дата: 12.05.2021

Присутні 5 педагогів:

Бабіна Майя Олексіївна

Єфремов Микола Володимирович

Харлова Катерина Леонідівна

Мурованна Людмила Сергіївна

Терещенко Вікторія Василівна

Слухали:

1. Харлову К. Л. з доповіддю «Розвиток творчих здібностей на уроках української мови за допомогою сучасних технологій».
2. Бабіну М. О. з аналізом роботи щодо реалізації ст. 10 Конституції України «Про мови...» та інших нормативних документів із питань розвитку та впровадження державної мови у 2020 – 2021н.р.
3. Мурованну Л. С., яка ознайомила присутніх із законом № 5014 Верховної Ради України від 13.04.2021. Учні, які завершують здобуття повної загальної середньої освіти у 2020/2021 навчальному році, звільняються від проходження державної підсумкової атестації. Учні, які завершують здобуття початкової (4-ті класи) та базової загальної середньої (9-ті класи), також звільняють від ДПА.
4. Звіти вчителів про роботу з питань самоосвіти.
5. Бабіну М. О. з підсумками роботи МО за рік та вироблення рекомендацій щодо проблематики і планування засідань МО на 2021 – 2022 навчальний рік.

Ухвалили:

1. Взяти до відома отриману інформацію.
2. Проаналізувати та обрати найбільш ефективні форми роботи в умовах пандемії коронавірусної інфекції на 2021-2022н.р.
3. Підвищувати мотивацію школярів до вивчення предметів суспільно – гуманітарного циклу.

Керівник МО Бабіна М. О.

Протокол № 2

засідання методичного об'єднання вчителів суспільно – гуманітарних дисциплін за темою «Упровадження інноваційних технологій на уроках суспільно – гуманітарного циклу»

Дата: 06.01.2021

Присутні 6 педагогів:

Бабіна Майя Олексіївна

Ветрова Юлія Сергіївна

Єфремов Микола Володимирович

Мурованна Людмила Сергіївна

Терещенко Вікторія Василівна

Харлова Катерина Леонідівна

Слухали:

1. Мурованну Л. С. з аналізом результатів Всеукраїнських учнівських олімпіад, Міжнародного конкурсу знавців української мови імені П. Яцика, конкурсу імені Т. Шевченка.
2. Бабіну М. О. з доповіддю «Упровадження інноваційних технологій на уроках української мови та літератури».
3. Терещенко В. В. з доповіддю «Формування предметних компетентностей на уроках історії».
4. Єфремова М. В. з виступом на тему «Упровадження інноваційних технологій на уроках правознавства».
5. Ветрову Ю. С. з доповіддю «Формування комунікативної компетенції на уроках англійської мови».

Ухвалили:

1. Взяти до відома отриману інформацію.
2. Спланувати роботу по підвищенню якості знань учнів.
3. Продовжити обмін педагогічним досвідом учителів МО суспільно- гуманітарного циклу.

Керівник МО Бабіна М. О.

Протокол № 1

засідання методичного об'єднання вчителів суспільно – гуманітарних дисциплін

Тема: **Особливості викладання предметів суспільно- гуманітарного циклу у 2020-2021 н.р.**

Дата: 25.09.2020

Присутні 6 педагогів:

Бабіна Майя Олексіївна

Ветрова Юлія Сергіївна

Єфремов Микола Володимирович

Лутицька Наталія Миколаївна

Мурованна Людмила Сергіївна

Терещенко Вікторія Василівна

Слухали:

1. Ветрову Ю. С. «Звіт про результати роботи МО у 2019-2020 н. р.»
2. Бабіну М. О. «Основні напрямки й завдання роботи методоб'єднання на 2020-2021 н.р.».
3. Мурованну Л. С. «Ознайомлення з вимогами щодо дотримання норм єдиного орфографічного режиму, методичними рекомендаціями щодо оформлення та ведення класних журналів».
4. Бабіну М. О, Лутицьку Н. М. «Про підготовку та проведення I етапу конкурсу знавців рідної мови імені П. Яценка, мовно- літературного конкурсу імені Т. Шевченка».
5. Мурованну Л. С. «Планування проведення предметних тижнів з предметів суспільно – гуманітарного циклу, участі в I(шкільному)етапі конкурсу «Учитель року»(номінація «Українська мова та література»).

Ухвалили:

1. Затвердити план роботи методоб'єднання на 2020-2021 н.р.
2. Взяти до відома отриману інформацію.
3. Опрацювати нормативні документи МОН України та інструктивно- методичні матеріали щодо вивчення предметів суспільно- гуманітарного циклу у 2020-2021 н. р.
4. Спланувати підготовку до проведення I(шкільного) етапу Всеукраїнських олімпіад, конкурсу знавців мови імені П. Яценка, мовно- літературного конкурсу імені Т. Шевченка.

Керівник МО Бабіна М. О.

Тема МО:

« Розвиток особистості учнів , підвищення якості суспільно – гуманітарної освіти шляхом упровадження сучасних інноваційних технологій у навчально – виховний процес»

Банк даних про склад методоб'єднання вчителів суспільно – гуманітарних дисциплін

1	Бабіна Майя Олексіївна	I	вища	22	Крама- торськ, 16.03-20.03. 2020	Харків- ський державний університет імені О.М. Горького	Сучасний урок в контексті компетен- тнісного підходу.
2	Ветрова Юлія Сергіївна	II	вища	10	Крама- торськ, 17.02-23.03. 2020	Горлівський державний педагогічний інститут іноземних мов імені Н. К. Крупської	Особливості навчання монологічно- го мовлення учнів на уроках англійської мови в базовій та старшій школі .
№ пп	Прізвище, ім'я по батькові	Катего-рі я	Осві- та	Пед- ста ж	Курси	ВНЗ, який було закінчено	Проблема, над якою працює
3	Єфремов Микола Володи- мирович	I	вища	14	Крама- Торськ, 24.02-13.03. 2020	Крама- торський економіко- гуманітар- ний інститут	Організація процесу вивчення історії та інтегрованого курсу «Громадянська освіта» в умовах Нової української школи.
4	Лутицька Наталія Миколаїв- На (до 06.11. 2020р.)	I	вища	21	Сло- в'янськ, 26.03-29.09. 2018	Донецький інститут соціальної освіти	Формування патріота і громадянина, національно свідомої, цілісної, гармонійно розвиненої особистості.
5	Мурова- нна Людмила Сергіївна	вища	вища	32	Крама- торськ, 10.04. 2020	Ворошилов- градський державний педагогічний інститут імені Т. Шевченка	Розвиток творчих здібностей у процесі вивчення зарубіжної літератури.

6	Терещенко Вікторія Василівна	спеці- аліст	вища	5		Крама- торський економіко- гуманітар- ний інститут	Розвиток творчих здібностей учнів у процесі вивчення художньої культури.
7.	Харлова Катерина Леонідівна (з09.11.2020р.)	спеціаліс- т	вища	6		Слов'янський державний педагогічний університет	

Завдання МО вчителів суспільно-гуманітарного циклу на 2020 - 2021 н. р.:

1. Спрямувати роботу на виконання основних стратегічних завдань оновлення освіти:
 - Конституції України,
 - Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Положення про загальноосвітній навчальний заклад»;
 - Національної доктрини розвитку освіти в Україні в ХХІ столітті;
 - державної програми «Вчитель».
2. Спрямувати роботу на забезпечення високого рівня викладання української мови та літератури, історії, іноземної мови, зарубіжної літератури, формування в учнів практичних умінь і навичок.
3. Навчати школярів користуватися всіма багатствами мовних засобів, формувати уміння й навички зв'язного усного і писемного мовлення.
4. Забезпечувати засвоєння учнями орфографічних та граматичних норм української літературної мови.
5. Удосконалювати форми й методи роботи на уроках української мови, української літератури, історії, зарубіжної літератури, творчо підходити до кожного уроку, впроваджуючи в практику досягнення педагогічної науки.
6. Систематично знайомитися та впроваджувати в практику сучасні освітні технології та інновації.
7. Регулярно проводити огляд новинок методичної та художньої літератури, періодичних видань.
8. Активізувати позакласну роботу з навчальних предметів, розвиваючи при цьому творчі здібності учнів.
9. Проводити індивідуальну роботу з обдарованими учнями і з учнями, які не встигають.
10. Використовуючи різні засоби, форми і методи навчання, виховувати в учнів любов до рідної мови, повагу до культури і традицій свого народу, інших народів світу.
11. Організувати проведення у школі тижнів рідної мови та української літератури, історії, іноземної мови, зарубіжної літератури, предметів художньо-естетичного циклу.
12. Використовувати у своїй роботі розроблені методики вивчення і визначення психолого – педагогічних, медико – фізіологічних особливостей особистості.
13. На уроках з предметів суспільно – гуманітарного циклу особливу увагу приділяти:
 - розвитку зв'язного мовлення;
 - збагаченню активного словникового запасу;
 - розвитку діалогічного мовлення;
 - удосконаленню якостей читання;
 - розвитку оперативної пам'яті;
 - формуванню духовної культури школярів.
14. Залучати учнів до участі в олімпіадах з зарубіжної літератури, історії та правознавства, з української мови та літератури, конкурсі ім. П. Яцика, Т. Шевченка;

Основні напрямки та форми роботи методичного об'єднання вчителів суспільно - гуманітарного циклу:

1. Забезпечення державних вимог щодо рівня освіти учнів.
2. Сприяння національно-культурному відродженню.
3. Підвищення професійної компетентності вчителів методичного об'єднання, організація самоосвіти.
4. Продовження роботи над науково-методичною проблемою: «Розвиток особистості учнів, підвищення якості суспільно – гуманітарної освіти шляхом упровадження сучасних інноваційних технологій у навчально-виховний процес».
5. Удосконалення рівня викладання предметів за базовими та експериментальними програмами.
6. Забезпечення диференційованого підходу до навчання.
7. Створення банку інформації про творчі знахідки вчителів та вивчення, узагальнення і втілення передового педагогічного досвіду.
8. Діагностика діяльності вчителів: вивчення рівня професійної компетенції вчителів методичного об'єднання, характеристика окремих елементів педагогічної діяльності, вивчення труднощів у їхній роботі.
9. Робота з учителями, що атестуються: відвідування уроків, діагностика рівня професійної майстерності, визначення рейтингу цих учителів у МО.
10. Робота з педагогами-початківцями: наставництво з числа досвідчених вчителів, консультації з питань методики проведення уроків та організації позакласної та позашкільної роботи.
11. Забезпечення роботи з використанням нових інформаційних технологій у навчально-виховному процесі школи.
12. Ознайомлення вчителів з новими формами інноваційних технологій навчання.

13. Організація позакласної роботи з обдарованими дітьми та учнями, що виявляють інтерес до вивчення предметів гуманітарного циклу

14. Проведення підготовчої роботи до ДПА випускників.

I засідання(вересень)

Тема: Особливості викладання предметів суспільно – гуманітарного циклу в 2020- 2021 н.р.

№П/П	Зміст роботи	Відповідальні
1.	Аналіз роботи шкільного МО суспільно- гуманітарного циклу за 2019-2020 н.р.	Ветрова Ю. С.
2.	Основні напрямки й завдання роботи методоб'єднання на 2020-2021 н.р.	Бабіна М. О.
3.	Опрацювання нормативних документів МОН України та інструктивно - методичних матеріалів щодо вивчення навчальних предметів суспільно- гуманітарного циклу в 2020-2021 н. р.	Члени МО
4.	Ознайомлення з вимогами щодо дотримання норм єдиного орфографічного режиму, методичними рекомендаціями щодо оформлення й ведення класних журналів.	Мурованна Л. С.
5.	Ознайомлення з особливостями викладання предметів суспільно- гуманітарного циклу в 11 класі відповідно до нового Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти	Єфремов М. В.
6.	Планування підготовки та проведення I (шкільного) етапу Всеукраїнських олімпіад з предметів суспільно- гуманітарного циклу, конкурсу знавців мови імені Петра Яцика, мовно-літературного конкурсу імені Т. Шевченка.	Члени МО
7.	Підготовка учнів до участі у Всеукраїнських конкурсах учнівської творчості, мовознавчому конкурсі «Соняшник», «Гринвіч», «Лелека», «Sunflower»та ін.	Члени МО,
8.	Планування проведення предметних тижнів з предметів суспільно – гуманітарного циклу.	Мурованна Л. С.
9.	Участь у I(шкільному) етапі конкурсу «Учитель року»	Бабіна М. О. Лутицька Н. М.

II засідання(листопад)

Тема: Активізація пізнавальної діяльності учнів на уроках суспільно – гуманітарного циклу

№П/П	Зміст роботи	Відповідальні
1.	Підведення підсумків I етапу Всеукраїнських олімпіад суспільно- гуманітарного циклу.	Члени МО
2.	Планування індивідуальних занять з учнями щодо підготовки до II етапу Всеукраїнських олімпіад суспільно- гуманітарного циклу.	Члени МО
3.	Активізація пізнавальної діяльності на уроках англійської мови.	Ветрова Ю. С.
4.	Методи активізації пізнавальної діяльності на уроках української мови та літератури.	Лутицька Н. М.
5.	Дослідницька та пошукова робота- основа розвитку пізнавальної активності на уроках історії.	Єфремов М. В. Терещенко В.В.
6.	Обговорення відкритих уроків.	Члени МО
7.	Огляд новинок науково- методичної літератури, публікацій фахових видань.	Члени МО

III засідання(січень)

Тема: Упровадження інноваційних технологій на уроках суспільно – гуманітарного циклу

№П/П	Зміст роботи	Відповідальні
1.	Підведення підсумків роботи методоб'єднання вчителів суспільно- гуманітарного циклу за I семестр.	Члени МО
2.	Аналіз результатів Всеукраїнських учнівських олімпіад , Міжнародного конкурсу знавців української мови імені П. Яцика, конкурсу імені Т. Шевченка.	Мурованна Л. С.
3.	Упровадження інноваційних технологій на уроках української мови та літератури.	Бабіна М. О.
4.	Формування предметних компетентностей на уроках історії.	Терещенко В. В.
5.	Упровадження інноваційних технологій на уроках правознавства	Єфремов М. В.
6.	Формування комунікативної компетенції на уроках англійської мови.	Ветрова Ю. С.
7.	Обмін педагогічним досвідом учителів МО суспільно- гуманітарного циклу(підготовка до ЗНО-2021, ДПА- 2021)	Члени МО

VI засідання (травень)

Тема: Сучасні технології як складова особистісно- орієнтованого навчання

№П/П	Зміст роботи	Відповідальні
1.	Розвиток творчих здібностей на уроках української мови за допомогою сучасних технологій	Лутицька Н. М.

2.	Ознайомлення з Положенням про ДПА з предметів суспільно-гуманітарного циклу в системі загальної середньої освіти.	Мурованна Л. С.
3.	Обмін досвідом. Самоаналіз та самооцінка педагогічних здібностей та професійних якостей. Звіти вчителів про роботу з питань самоосвіти.	Члени МО
4.	Виконання програм з предметів гуманітарного циклу.	Члени МО
5	Аналіз роботи щодо реалізації ст. 10 Конституції України «Про мови...» та інших нормативних документів із питань розвитку та впровадження державної мови у 2020 – 2021н.р.	Бабіна М. О.
6.	Підсумки МО за рік. Вироблення рекомендацій щодо проблематики і планування засідань МО на 2021 – 2022 навчальний рік	Бабіна М. О.

Ганнівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів

Звіт роботи
шкільного
методичного об'єднання
вчителів суспільно-гуманітарних дисциплін
2019-2020 н.р.

Керівник МО вчителів
суспільно-гуманітарного циклу: Ветрова Ю.С.

2019-2020 н.р.

Протягом 2019-2020 н.р. учителі шкільного методичного об'єднання суспільно-гуманітарних дисциплін працювали над темою: **«Розвиток особистості учнів, підвищення якості суспільно-гуманітарної освіти шляхом впровадження сучасних інноваційних технологій у навчально-виховний процес».**

Основною метою діяльності шкільного МО було об'єднання вчителів суспільно-гуманітарних дисциплін з метою забезпечення умов для ефективної роботи та реалізації творчих задумів та проєктів, а також створення комфортних умов для самореалізації та самовдосконалення особистості як вчителів, так і учнів й забезпечення умов для якості ефективної діяльності кожного учасника навчально-виховного процесу.

Всього в роботі шкільного методоб'єднання суспільно-гуманітарних дисциплін брало участь 6 вчителів:

1. Ветрова Юлія Сергіївна
2. Бабіна Мая Олексіївна
3. Єфремов Микола Володимирович
4. Лутицька Наталія Миколаївна
5. Мурованна Людмила Сергіївна
6. Терещенко Вікторія Василівна

Протягом 2019-2020 навчального року відповідно розробленого плану, було проведено 4 засідання за темами:

1. Особливості викладання предметів суспільно-гуманітарного циклу у 2019-2020 н.р. (вересень)
2. Активізація пізнавальної діяльності учнів на уроках суспільно-гуманітарного циклу (листопад)
3. Впровадження інноваційних технологій на уроках суспільно-гуманітарного циклу (лютий)
4. Сучасні технології як складова особистісно-орієнтованого навчання (травень)

Кожен учасник брав активну участь у роботі шкільного МО вищезазначеного напрямку. Вчителі постійно ознайомлювалися з новинками методичної літератури, зміцнюючи тим самим, власну науково-теоретичну базу, вони водночас поповнювали інноваційний банк школи матеріалами з проблеми школи (доповіді, виступи та ін.) Також вчителі-учасники МО брали активну участь у роботі обласних та районних семінарів, консультацій, а також творчих груп та вебінарів.

Протягом 2019-2020 н.р. було проведено Предметні тижні:

1. Тиждень англійської мови
2. Тиждень історії
3. Тиждень української мови та літератури
4. Тиждень російської мови та літератури

Мурованна Л.С.

-переможець шкільного конкурсу «Вчитель року-2020» в номінації «Зарубіжна література»;
 - має друковані роботи: «Сапфо «До Афродіти»(зарубіжна література, 8 клас) в журналі «Відкритий урок» № 02.2019 р. (сертифікат) і спеціальний диплом «Вибір редакції»; «Едгар По –ворон, що розгадає загадки у світі жаків (сайт «Словесники Донеччини, жовтень 2019 р.); «Про кулінарні страви в творах Гоголя» (міськрайонна газета «Новий шлях», квітень 2019 р.), «Талант- це преш за все праця» (до 160-річчя А.Чехова» (міськрайонна газета «Новий шлях» (січень 2020 р.);
 - член журі обласного конкурсу виразного читання «Майстер слова»;
 - учасник обласної творчої майстерні «Візуалізація навчальної інформації як засіб підвищення якості викладання мови та літератури» (сертифікат), обласної діалогової зустрічі «Проблеми формування учня-читача в цифрову епоху» (сертифікат);
 - нагороджена подякою народного депутата Требушкіна Р.В. (2019 р.)

Ветрова Ю.С.

- учасник конкурсу «Вчитель року-2020» (шкільний етап) в номінації зарубіжна література, II місце;
- учасник ОТЛ «Сучасні тренди в освіті», кластера «Менеджмент міжнародної інтеграції Нової української школи: євроклуб як сучасний hub» (сертифікат);
- учасник обласної творчої майстерні «Візуалізація навчальної інформації як засіб підвищення якості викладання мови та літератури» (сертифікат)

Лутицька Н.М.

- нагороджена Дипломом переможця IV обласного фестивалю етнічних та національних мов та культур «Мови різні- душа одна»;
- нагороджена сертифікатом переможця обласного фестивалю мистецької творчості «Європа з нами, ми з Європою» за професійну відданість, вагомий внесок у навчання і виховання підрастаючого покоління;
- нагороджена подякою за творчий пошук та високопрофесійну підготовку молоді до Всеукраїнського конкурсу учнівської та студентської творчості «Змагаємось за нове життя!», присвяченого Лесі Українці;
- підготувала буклет з досвіду роботи «Дидактичні можливості соціальних сервісів на уроках української мови та літератури»;
- учасник вебінару «Впровадження практик сталого розвитку в школі» (сертифікат);
- публікація на сайті На Урок (освітній портал) « Проблема влади грошей- головна проблема твору І.Карпенка-Карого «Сто тисяч» (лютий, 2020 р.)

Також протягом навчального року адміністрацією школи перевірявся стан викладання предметів суспільно-гуманітарного циклу та перевірка ведення зошитів з цих предметів:

1. Перевірка стану викладання російської мови у 7-9 класах;
2. Перевірка ведення зошитів з російської мови у 7-9 класах;
3. Перевірка стану викладання історії в 5-9 класах;
4. Перевірка ведення зошитів з української мови у 5-9 класах;
5. Перевірка стану викладання української літератури в 10-11 класах;
6. Перевірка ведення зошитів з української літератури у 10-11 класах;
7. Перевірка стану викладання англійської мови у початкових класах;
8. Перевірка ведення зошитів з англійської мови у 5-9 класах;
9. Перевірка ведення зошитів з української мови в 10-11 класах.

Вчителі МО протягом року готували дітей до участі у Міжнародних, Всеукраїнських, регіональних, міжобласних та районних конкурсів та олімпіад: «Соняшник», «Sunflower», «Лелека», «Кришталева сова», конкурс знавців української мови імені П.Яцика, різноманітних конкурсах з учнівської творчості, які приносили досить високі результати та перемоги:

Горелов Олексій отримав III місце у районному рівні Всеукраїнської учнівської олімпіади з української мови та літератури;

Козинець Юлія отримала III місце у районному рівні Всеукраїнської учнівської олімпіади з української мови та літератури;

Веселова Софія взяла II місце у районному рівні Всеукраїнського конкурсу знавців української мови імені Петра Яцика;

Веселова Софія посіла III місце у районному рівні мовно-літературного конкурсу імені Тараса Шевченка;

Манохіна Ольга посіла III місце у районному рівні мовно-літературного конкурсу імені Тараса Шевченка;

Козинець Юлія посіла III місце у районному рівні мовно-літературного конкурсу імені Тараса Шевченка;

Фіронова Тетяна отримала III місце у районному рівні Всеукраїнської учнівської олімпіади з російської мови та літератури;

Безрук Анастасія взяла I місце у районному рівні Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії

Мурованна Л.С. має сертифікат-подяку з організацію учнів для участі в II Міжнародній грі зі світової літератури «Sunflower- 2019» та сертифікат, який засвідчує, що вона є координатором гри на шкільному рівні.

Бабіна М.О. має сертифікат-подяку за організацію учнів для участі у IX Всеукраїнській українознавчій грі «Соняшник-2020» та сертифікат, який засвідчує, що вона є координатором гри на шкільному рівні.

Ганнівська загальноосвітня школа I-III ступенів

**Науково-методичне об'єднання суспільно-гуманітарних дисциплін
2019-2020 н.р.**

**Тема МО:
«Розвиток особистості учнів, підвищення якості суспільно-гуманітарної освіти шляхом
впровадження
сучасних інноваційних технологій у навчально-виховний процес»**

Банк даних про склад методоб'єднання вчителів суспільно-гуманітарних дисциплін

№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові	Категорія	Освіта	Пед. Стаж	Курси	ВНЗ, який було закінчено	Проблема, над якою працює
1.	Ветрова Юлія Сергіївна	спеціаліст	вища	9	Краматорськ, 2018	Горлівський державний педагогічний інститут іноземних мов	Розвиток творчих здібностей учнів у процесі вивчення зарубіжної літератури
2.	Бабіна Мая Олексіївна	I	вища	21	Краматорськ, 2019	Харківський державний університет	Інтерактивне навчання на уроках мови та літератури
3.	Єфремов Микола Володимирович	I	вища	13	Слов'янськ, 2015	Краматорський економіко-гуманітарний інститут	Формування громадянської компетентності на уроках історії та правознавства
4.	Лутицька Наталія Миколаївна	II	вища	20	Слов'янськ, 2015	Донецький інститут соціальної освіти	Інтерактивне навчання на уроках мови та літератури
5.	Мурованна Людмила Сергіївна	вища	вища	31	Краматорськ, 2019	Ворошиловградський державний інститут	Розвиток творчих здібностей учнів у процесі вивчення зарубіжної літератури
6.	Рибалко Ганна Володимирівна	I	вища	17	Слов'янськ, 2015	Горлівський державний педагогічний інститут іноземних мов	Активізація навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках англійської мови
7.	Терещенко Вікторія Василівна	спеціаліст	Вища	8		Краматорський економіко-гуманітарний інститут	Розвиток творчих здібностей учнів у процесі вивчення художньої культури

Основні завдання методичного 'на 2019-2020 навчальний рік:

1. Спрямувати роботу на забезпечення високого рівня викладання української мови та літератури, історії, іноземної мови, зарубіжної літератури, формування в учнів практичних умінь і навичок.
2. Навчити школярів користуватися всіма багатствами мовних засобів, формувати у школярів уміння і навички зв'язного усного і писемного мовлення.
3. Забезпечувати засвоєння учнями орфографічних та граматичних норм української літературної мови.
4. Удосконалювати форми і методи роботи на уроках української мови, української літератури, історії, зарубіжної літератури, творчо підходити до кожного уроку, впроваджуючи в практику досягнення педагогічної науки.
5. Систематично знайомитися та впроваджувати в практику сучасні освітні технології та інновації.
6. Регулярно проводити огляд новинок методичної та художньої літератури, періодичних видань.
7. Активізувати позакласну роботу з навчальних предметів, розвиваючи при цьому творчі здібності учнів.
8. Проводити індивідуальну роботу з обдарованими учнями і з невстигаючими учнями.

9. Використовуючи різні засоби, форми і методи навчання, виховувати в учнів любов до рідної мови, повагу до культури і традицій свого народу, інших народів світу.

Заходи з підвищення фахової майстерності вчителів:

1. Вивчення, вдосконалення та впровадження кращого педагогічного досвіду:
 - кожному з членів методоб'єднання, що має власні педагогічні надбання чи високий рівень володіння певними питаннями навчально-виховної роботи, виступати з розповіддю про свій досвід на засіданнях методоб'єднання. Ознайомлювати колег з таким досвідом у ході проведення відкритих уроків, виховних заходів, взаємовідвідування уроків;
 - на засіданнях методоб'єднання систематично ознайомлюватися з новинками психолого-педагогічної, методичної літератури, фаховими періодичними виданнями.
2. Проводити аукціон педагогічних ідей.
3. Кожному вчителю працювати над виробленням особистого творчого почерку, створювати систему роботи

Заходи по вивченню та підвищенню рівня знань, умінь, навичок учнів

1. Використовувати у своїй роботі розроблені методики вивчення і визначення психолого-педагогічних, медико-фізіологічних особливостей особистості.
2. На уроках з предметів суспільно-гуманітарного циклу особливу увагу приділяти:
 - розвитку зв'язного мовлення;
 - збагаченню активного словникового запасу;
 - розвитку діалогічного мовлення;
 - удосконалення якостей читання;
 - розвитку оперативної пам'яті;
 - формуванню духовної культури школярів
3. Використовувати у роботі інтерактивні форми навчання.
4. Проводити на уроках індивідуальну та диференційну роботу.
5. Організовувати навчання як процес пізнання дилемного оточуючого світу і себе.
6. Оптимально урізноманітнювати методику навчальних занять, вдумливо практикуючи нестандартність їх форм і змісту.
7. Систематично знайомити учнів з народними традиціями, культурою українського народу.
8. Проводити позакласну роботу з учнями.

I засідання (вересень)

Тема: Особливості викладання предметів суспільно-гуманітарного циклу у 2019-2020 н.р.

№ з/п	Зміст роботи	Відповідальні
1.	Аналіз роботи шкільного МО суспільно-гуманітарного циклу за 2018-2019 н.р.	Ветрова Ю.С.
2.	Основні напрямки й завдання роботи методоб'єднання на 2019-2020 н.р.	Ветрова Ю.С.
3.	Опрацювання нормативних документів МОН України та інструктивно-методичних матеріалів щодо вивчення навчальних предметів суспільно-гуманітарного циклу у 2019-2020 н.р.	Члени МО
4.	Ознайомлення з вимогами щодо отримання норм єдиного орфографічного режиму, методичними рекомендаціями щодо оформлення та ведення класних журналів	Мурованна Л.С.
5.	Ознайомлення з особливостями викладання предметів суспільно-гуманітарного циклу в 11 класі відповідно до нового Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти	Рибалко Г.В.
6.	Планування підготовки та проведення I (шкільного) етапу Всеукраїнських олімпіад з предметів суспільно-гуманітарного циклу	Члени МО
7.	Про підготовку та проведення I етапу конкурсу знавців рідної мови імені П.Яцика	Бабіна М.О. Лутицька Н.М.
8.	Підготовка учнів до участі у Всеукраїнських конкурсах учнівської творчості, мовознавчому конкурсі «Соняшник», «Патріот», «Гринвіч», «Лелека», «Sunflower» та ін.	Члени МО
9.	Планування проведення предметних тижнів з предметів суспільно-гуманітарного циклу	Мурованна Л.С.

II засідання (листопад)

Тема: Активізація пізнавальної діяльності учнів на уроках суспільно-гуманітарного циклу

№ з/п	Зміст роботи	Відповідальні
1.	Підведення підсумків I етапу Всеукраїнських олімпіад суспільно-гуманітарного циклу	Члени МО
2.	Планування індивідуальних занять з учнями щодо підготовки до II етапу Всеукраїнських олімпіад суспільно-гуманітарного циклу	Члени МО
3.	Активізація пізнавальної діяльності на уроках зарубіжної літератури	Мурованна Л.С.
4.	Методи активізації пізнавальної діяльності на уроках української мови та літератури	Бабіна М.О.
5.	Активізація пізнавальної діяльності на уроках англійської мови	Ветрова Ю.С.
6.	Дослідницька та пошукова робота – основа розвитку пізнавальної активності на уроках історії	Єфремов М.В. Терещенко В.В.

7.	Обговорення відкритих уроків	Члени МО
8.	Огляд новинок науково-методичної літератури, публікацій фахових видань	Члени МО

III засідання (січень)

Тема: Впровадження інноваційних технологій на уроках суспільно-гуманітарного циклу

№ з/п	Зміст роботи	Відповідальні
1.	Підведення підсумків роботи методоб'єднання учителів суспільно-гуманітарного циклу за I семестр	Ветрова Ю.С.
2.	Аналіз результатів Всеукраїнських учнівських олімпіад, Міжнародного конкурсу знавців української мови ім. П. Яцика, конкурсу ім. Т.Г.Шевченка	Мурованна Л.С.
3.	Впровадження інноваційних технологій на уроках української мови та літератури	Лутицька Н.М.
4.	Розвиток комунікативних навичок в учнів 2 класу відповідно до засад НУШ	Рибалко Г.В.
5.	Впровадження інноваційних технологій на уроках зарубіжної літератури	Ветрова Ю.С.
6.	Впровадження інноваційних технологій на уроках правознавства	Єфремов М.В.
7.	Впровадження інноваційних технологій на уроках історії	Терещенко В.В.
8.	Обмін педагогічним досвідом вчителів МО суспільно-гуманітарного циклу (підготовка до ЗНО-2020, ДПА-2020)	Члени МО

IV засідання (травень)

Тема: Сучасні технології як складова особистісно-орієнтованого навчання

№ з/п	Зміст роботи	Відповідальні
1.	Розвиток творчих здібностей на уроках словесності як засіб формування мовної компетентності	Рибалко Г.В.
2.	Дебати. Обмін досвідом з проблеми «Сучасні аспекти особистісно-орієнтованого, розвивального навчання на уроках суспільно-гуманітарного циклу»	Члени МО
3.	Ознайомлення з Положенням про державну підсумкову атестацію учнів з предметів суспільно-гуманітарного циклу у системі загальної середньої освіти	Мурованна Л.С.
4.	Самоаналіз та самооцінка педагогічних здібностей і професійних якостей. Анкетування	Члени МО
5.	Підсумки роботи методоб'єднання за 2019-2020 н.р.	Ветрова Ю.С.

Задачі ШМО на 2019-2020 н.р.

1. Аналіз результатів освітньої діяльності з предметів.
2. Проведення відкритих занять і відкритих позакласних заходів з предметів.
3. Підготовка та обговорення відповідей з питань методики викладання навчальних предметів, підвищення кваліфікації вчителів.
4. Обговорення доповідей з методики викладу принципів питань програми.
5. Обговорення методики проведення окремих видів навчальних занять і змісту дидактичних матеріалів до них.
6. Розгляд питань організації, керівництва і контролю дослідницької роботи учнів.
7. Розробка та вдосконалення засобів наочності (макетів, стендів, аудіо- і відеоматеріалів, таблиць тощо), а також методики їх використання у навчальному процесі.
8. Розробка положень про проведення конкурсів, олімпіад, змагань з предметів.
9. Запозичувати передовий досвід учителів школи, району, міста, області щодо впровадження найбільш ефективних методів і форм навчання.
10. Підвищувати ефективність уроків шляхом використання сучасних технологій.

На уроках предметів суспільно-гуманітарного циклу особливу увагу приділяти:

- розвитку зв'язного мовлення;
- збагаченню активного словникового запасу;
- розвитку діалогічного мовлення;
- удосконаленню техніки читання;
- розвитку оперативної пам'яті;
- формуванню духовної культури школярів.

Використовувати в роботі інтерактивні форми навчання.

Проводити на уроках індивідуальну та диференційну роботу зі слабкими учнями.

Організовувати навчання як процес пізнання дилемного оточуючого світу і себе.

Оптимально урізноманітнювати методику навчальних занять, вдумливо практикуючи нестандартність їх форм і змісту.

Систематично знайомити учнів з народними традиціями, культурою українського народу.

Проводити позакласну роботу з учнями.

Протокол № 1

Засідання методичного об'єднання вчителів суспільно-гуманітарних дисциплін

Тема: : Особливості викладання предметів суспільно- гуманітарного циклу у 2019-2020 н.р.

Дата: 26.09.2019р.

Присутні 7 чоловік:

Ветрова Юлія Сергіївна
Бабіна Мая Олексіївна
Єфремов Микола Володимирович
Лутицька Наталія Миколаївна
Мурованна Людмила Сергіївна
Рибалко Ганна Володимирівна
Терещенко Вікторія Василівна

Слухали:

1. Ветрову Ю.С. «Звіт про результати роботи МО у 2018-2019 н.р.»
2. Ветрову Ю.С. « Основні напрямки й завдання роботи методоб'єднання на 2019-2020 н.р.
3. Мурованну Л.С. «Ознайомлення з вимогами щодо отримання норм єдиного орфографічного режиму, методичними рекомендаціями щодо оформлення та ведення класних журналів».
4. Рибалко Г.В. «Ознайомлення з особливостями викладання предметів суспільно-гуманітарного циклу в 11 класі відповідно до нового Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти».
5. Бабіну М.О., Лутицьку Н.М. «Про підготовку та проведення I етапу конкурсу знавців рідної мови імені П.Яценка».
6. Мурованну Л.С. «Планування проведення предметних тижнів з предметів суспільно-гуманітарного циклу».

Ухвалили:

1. Затвердити план роботи методоб'єднання на 2019-2020 н.р.
2. Взяти до відома отриману інформацію.
3. Опрацювати нормативні документи Мон України та інструктивно-методичні матеріали щодо вивчення предметів суспільно- гуманітарного циклу у 2019-2020 н.р.
4. Спланувати підготовку до проведення I(шкільного) етапу Всеукраїнських олімпіад з предметів суспільно-гуманітарного циклу та до I етапу конкурсу знавців рідної мови імені П.Яценка.

Керівник МО: Ветрова Ю.С.

Протокол № 2

Засідання методичного об'єднання вчителів суспільно-гуманітарних дисциплін

Тема: : Активізація пізнавальної діяльності учнів на уроках суспільно-гуманітарного циклу

Дата: 25.11.2019р.

Присутні 6 чоловік:

Ветрова Юлія Сергіївна
Бабіна Мая Олексіївна
Єфремов Микола Володимирович
Лутицька Наталія Миколаївна
Мурованна Людмила Сергіївна
Терещенко Вікторія Василівна

Слухали:

1. Ветрову Ю.С. «Підведення підсумків I етапу Всеукраїнських олімпіад суспільно-гуманітарного циклу»
2. Ветрову Ю.С. « Планування індивідуальних занять з учнями щодо підготовки до II етапу Всеукраїнських олімпіад суспільно-гуманітарного циклу»
3. Мурованну Л.С. «Активізація пізнавальної діяльності на уроках зарубіжної літератури».
4. Бабіну М.О. «Методи активізації пізнавальної діяльності на уроках української мови та літератури».
5. Ветрову Ю.С. «Активізація пізнавальної діяльності на уроках англійської мови».
6. Єфремова М.В., Терещенко В.В. «Дослідницька та пошукова робота – основа розвитку пізнавальної активності на уроках історії».

Ухвалили:

1. Затвердити план підготовки учнів до II етапу Всеукраїнських олімпіад суспільно-гуманітарного циклу на 2019-2020 н.р.
2. Взяти до відома отриману інформацію.

3. Опрацювати новинки науково-методичної літератури, публікацій фахових видань на 2019-2020 н.р.

Керівник МО: Ветрова Ю.С.

*Науково-методичне об'єднання
суспільно-гуманітарних дисциплін
2018-2019 н.р.*

**Тема МО:
«Формування та розвиток
ключових і предметних
компетентностей учнів
у процесі шкільної
суспільно-гуманітарної освіти»**

Банк даних про склад методоб'єднання вчителів
суспільно-гуманітарних дисциплін

№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові	Категорія	Освіта	Пед. стаж	Курси	ВНЗ, який було закінчено	Проблема, над якою працює
1.	Ветрова Юлія Сергіївна	спеціаліст	вища	9		Горлівський державний інститут іноземних мов	Розвиток творчих здібностей учнів у процесі вивчення зарубіжної літератури
2.	Бабіна Мая Олексіївна	I	вища	120	Донецьк 2014р.	Харківський державний університет	Інтерактивне навчання на уроках мови та літератури
3.	Єфремов Микола Володимирович	I	вища	12	Слов'янськ 2015р.	Краматорський економіко-гуманітарний інститут	Формування громадянської компетентності на уроках історії та правознавства
4.	Лутицька Наталія	II	вища	19	Слов'янськ 2015	Донецький інститут соціальної	Інтерактивне навчання на уроках мови та літератури

	Миколаївна					освіти	
5.	Мурованна Людмила Сергіївна	вища	вища	30	Донецьк 2014	Ворошилов- градський державний інститут	Розвиток творчих здібностей на уроках мови та літератури
6.	Рибалко Ганна Володимирівна	I	вища	16	Слов'янськ 2015	Горлівський державний інститут іноземних мов	Активізація навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках англійської мови
7.	Терещенко Вікторія Василівна	спеці- аліст	вища	5		Краматорський економіко-гуманітарний інститут	Розвиток творчих здібностей дітей на уроках історії

**План роботи
шкільного методоб'єднання
вчителів суспільно-гуманітарних дисциплін
2018-2019н.р.**

Основні завдання методичного об'єднання на 2018-2019 навчальний рік:

1. Спрямувати роботу на забезпечення високого рівня викладання української мови та літератури, історії, іноземної мови, світової літератури, формування в учнів практичних умінь і навичок.
2. Навчати школярів користуватися всіма багатствами мовних засобів, формувати у школярів уміння і навички зв'язного усного і писемного мовлення.
3. Забезпечувати засвоєння учнями орфографічних та граматичних норм української літературної мови.
4. Удосконалювати форми і методи роботи на уроках української мови, української літератури, історії, світової літератури, творчо підходити до кожного уроку, впроваджуючи в практику досягнення педагогічної науки.
5. Систематично знайомитися та впроваджувати в практику сучасні освітні технології та інновації.
6. Регулярно проводити огляд новинок методичної та художньої літератури, періодичних видань.
7. Активізувати позакласну роботу з навчальних предметів, розвиваючи при цьому творчі здібності учнів.
8. Проводити індивідуальну роботу з обдарованими учнями і з невстигаючими учнями.
9. Використовуючи різні засоби, форми і методи навчання, виховувати в учнів любов до рідної мови, повагу до культури і традицій свого народу, інших народів світу.

Заходи з підвищення фахової майстерності вчителів:

1. Вивчення, вдосконалення та впровадження кращого педагогічного досвіду:
 - кожному з членів методоб'єднання, що має власні педагогічні надбання чи високий рівень володіння певним питанням навчально – виховної роботи виступати із розповіддю про свій досвід на засіданнях методоб'єднання. Ознайомлювати колег з таким досвідом у ході проведення відкритих уроків, виховних заходів, взаємовідвідування уроків;
 - на засіданнях методоб'єднання систематично ознайомлюватися з новинками психолого - педагогічної, методичної літератури, фаховими періодичними виданнями.
2. Проводити аукціон педагогічних ідей.
3. Кожному вчителю працювати над виробленням особистого творчого почерку, створювати свою систему роботи.

Заходи по вивченню та підвищенню рівня знань, умінь, навичок учнів.

1. Використовувати у своїй роботі розроблені методики вивчення і визначення психолого – педагогічних , медико – фізіологічних особливостей особистості.
2. На уроках з предметів суспільно – гуманітарного циклу особливу увагу приділяти:
 - розвитку зв'язного мовлення;
 - збагаченню активного словникового запасу;
 - розвитку діалогічного мовлення;
 - удосконаленню якостей читання;
 - розвитку оперативної пам'яті;
 - формуванню духовної культури школярів.
3. Використовувати у роботі інтерактивні форми навчання.
4. Проводити на уроках індивідуальну та диференційовану роботу .
5. Організовувати навчання як процес пізнання дилемного оточуючого світу і себе.
6. Оптимально урізноманітнювати методику навчальних занять, вдумливо практикуючи нестандартність їх форм і змісту.
7. Систематично знайомити учнів з народними традиціями, культурою українського народу.
8. Проводити позакласну роботу з учнями.

I засідання (вересень)

Тема: Особливості викладання предметів суспільно-гуманітарного циклу у 2018-2019 н.р.

№ з/п	Зміст роботи	Відповідальні
1.	Аналіз роботи шкільного МО суспільно-гуманітарного циклу за 2017-2018н.р.	Бабіна М.О.
2.	Основні напрямки й завдання роботи методоб'єднання на 2018-2019н.р.	Рибалко Г.В.
3.	Опрацювання нормативних документів МОН України та інструктивно-методичних матеріалів щодо вивчення навчальних предметів суспільно-гуманітарного циклу у 2018-2019н.р.	Члени МО

4.	Ознайомлення з вимогами щодо дотримання норм єдиного орфографічного режиму, методичними рекомендаціями щодо оформлення та ведення класних журналів	Мурованна Л.С.
5.	Ознайомлення з особливостями викладання предметів суспільно-гуманітарного циклу у 10 класі відповідно до нового Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти	Ветрова Ю.С. Єфремов М.В.
6.	Планування підготовки та проведення I (шкільного) етапу Всеукраїнських олімпіад з предметів суспільно-гуманітарного циклу.	Члени МО
7.	Про підготовку та проведення I етапу конкурсу знавців рідної мови імені П. Яцика.	Бабіна М.О. Лутицька Н.М.
8.	Підготовка учнів до участі у Всеукраїнських конкурсах учнівської творчості, мовознавчому конкурсі «Соняшник», «Патріот», «Гринвіч», «Лелека», «Sunflower» та інш.	Члени МО
9.	Планування проведення предметних тижнів з предметів суспільно-гуманітарного циклу.	Мурованна Л.С.

II засідання (листопад)

Тема: Активізація пізнавальної діяльності учнів на уроках суспільно-гуманітарного циклу

№ з/п	Зміст роботи	Відповідальні
1.	Підведення підсумків I етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад суспільно-гуманітарного циклу	Члени МО
2.	Планування індивідуальних занять з учнями щодо підготовки до II етапу Всеукраїнських олімпіад з предметів суспільно-гуманітарного циклу	Члени МО
3.	Аналіз результатів моніторингу з предметів суспільно-гуманітарного циклу у 11 класі	Єфремов М.В. Лутицька Н.М. Рибалко Г.В.
4.	Активізація пізнавальної діяльності на уроках зарубіжної літератури	Ветрова Ю.С.
5.	Методи активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках української мови та літератури	Бабіна М.О.
6.	Активізація пізнавальної активності учнів на уроках англійської мови	Рибалко Г.В.
7.	Дослідницька та пошукова робота – основа розвитку пізнавальної активності учнів на уроках історії	Єфремов М.В. Терещенко В.В.
8.	Обговорення відкритих уроків	Члени МО
9.	Огляд новинок науково-методичної літератури, публікацій фахових видань	Члени МО

III засідання (січень)

Тема: Впровадження сучасних технологій на уроках суспільно-гуманітарного циклу

№ з/п	Зміст роботи	Відповідальні
1.	Підведення підсумків роботи методоб'єднання учителів суспільно-гуманітарного циклу за I семестр	Рибалко Г.В.
2.	Аналіз результатів Всеукраїнських учнівських олімпіад, Міжнародного конкурсу знавців української мови ім. П. Яцика, конкурсу ім. Т.Г.Шевченка	Мурованна Л.С.
3.	Впровадження сучасних технологій на уроках української мови та літератури	Лутицька Н.М.
4.	Дієві методи формування іншомовної компетентності учнів 1 класу відповідно до засад НУШ	Рибалко Г.В.
5.	Впровадження сучасних технологій на уроках зарубіжної літератури	Ветрова Ю.С.
6.	Впровадження сучасних технологій на уроках правознавства	Єфремов М.В.
7.	Впровадження сучасних технологій на уроках історії	Терещенко В.В.
8.	Обмін педагогічним досвідом вчителів МО суспільно-гуманітарного циклу (підготовка до ЗНО-2019, ДПА-2019).	Члени МО

IV засідання (травень)

Тема: Інноваційні технології як складова особистісно-орієнтованого навчання

№ з/п	Зміст роботи	Відповідальні
1.	Розвиток творчих здібностей на уроках словесності як засіб формування мовної компетентності.	Ветрова Ю.С.
2.	Круглий стіл. Обмін досвідом з проблеми «Інноваційні аспекти особистісно-зорієнтованого, розвивального навчання на уроках суспільно-гуманітарного циклу»	Члени МО
3.	Ознайомлення з Положенням про державну підсумкову атестацію учнів з предметів суспільно-гуманітарного циклу у системі загальної середньої освіти	Мурованна Л.С.
4.	Самоналіз та самооцінка педагогічних здібностей і професійних якостей. Анкетування	Члени МО
5.	Підсумки роботи методоб'єднання за 2018-2019 н.р.	Рибалко Г.В.

Протокол № 1

Засідання методичного об'єднання вчителів суспільно-гуманітарних дисциплін

Тема: Особливості викладання предметів суспільно-гуманітарного циклу у 2018-2019 н.р.

Дата: 08.09.2018р.

Присутні 7 чоловік:

Ветрова Юлія Сергіївна

Бабіна Мая Олексіївна

Єфремов Микола Володимирович

Лутицька Наталія Миколаївна

Мурованна Людмила Сергіївна

Рибалко Ганна Володимирівна

Терещенко Вікторія Василівна

Слухали:

1. Рибалко Г.В. «Звіт про результати роботи МО у 2017-2018 н.р.»
2. Рибалко Г.В. «Основні напрямки й завдання роботи методоб'єднання на 2018-2019 н.р.»
3. Мурованну Л.С. «Ознайомлення з вимогами щодо дотримання норм єдиного орфографічного режиму, методичними рекомендаціями щодо оформлення та ведення класних журналів».

Бабіну М.О., Ветрову Ю.С., Єфремова М.В. Ознайомлення з особливостями викладання предметів суспільно-гуманітарного циклу у 10 класі відповідно до нового Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти

5. Бабіну М.О., Лутицьку Н.М. «Про підготовку та проведення I етапу конкурсу знавців рідної мови імені П. Яцика.»

6. Мурованну Л.С. «Планування проведення предметних тижнів з предметів суспільно-гуманітарного циклу.»

Ухвалили:

1. Затвердити план роботи методоб'єднання на 2018-2019 н.р.
2. Взяти до відома отриману інформацію.
3. Опрацювати нормативні документи МОН України та інструктивно-методичні матеріали щодо вивчення навчальних предметів суспільно-гуманітарного циклу у 2018-2019 н.р.
4. Спланувати підготовку до проведення (шкільного) етапу Всеукраїнських олімпіад з предметів суспільно-гуманітарного циклу та до I етапу конкурсу знавців рідної мови імені П. Яцика.

Керівник МО: Рибалко Г.В.

Протокол № 2

Засідання методичного об'єднання вчителів суспільно-гуманітарних дисциплін

Тема: Активізація пізнавальної діяльності учнів на уроках суспільно-гуманітарного циклу

Дата: 02.11.2018р.

Присутні 7 чоловік:

Ветрова Юлія Сергіївна

Бабіна Мая Олексіївна

Єфремов Микола Володимирович

Лутицька Наталія Миколаївна

Мурованна Людмила Сергіївна

Рибалко Ганна Володимирівна

Терещенко Вікторія Василівна

Слухали:

1. Членів методичного об'єднання з підведенням підсумків I етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад суспільно-гуманітарного циклу.
2. Членів МО про планування індивідуальних занять з учнями щодо підготовки до II етапу Всеукраїнських олімпіад з предметів суспільно-гуманітарного циклу.
3. Єфремова М.В., Лутицьку Н.М., Рибалко Г.В. з аналізом результатів моніторингу з предметів суспільно-гуманітарного циклу у 11 класі.
4. Ветрову Ю.С. з доповіддю «Активізація пізнавальної діяльності на уроках зарубіжної літератури».
5. Бабіну М.О. з доповіддю «Методи активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках української мови та літератури».
6. Рибалко Г.В. з доповіддю «Активізація пізнавальної активності учнів на уроках англійської мови»
7. Єфремова М.В. та Терещенко В.В. з доповіддями «Дослідницька та пошукова робота – основа розвитку пізнавальної активності учнів на уроках історії».
8. Всіх членів МО з обговоренням відкритих уроків колег.
9. Членів МО з оглядом новинок науково-методичної літератури, публікацій фахових видань.

Ухвалили:

1. Взяти до відома отриману інформацію.
2. Спланувати графік індивідуальних занять з учнями щодо підготовки до II (районного) етапу Всеукраїнських олімпіад з предметів суспільно-гуманітарного циклу.
3. Опрацювати відповідні статті у науково-методичній літературі та публікацій фахових видань.

Керівник МО: Рибалко Г.В.

Протокол № 3

Засідання методичного об'єднання вчителів суспільно-гуманітарних дисциплін

Тема: Впровадження сучасних технологій на уроках суспільно-гуманітарного циклу

Дата: 03.01.2019р.

Присутні 7 чоловік:

Ветрова Юлія Сергіївна

Бабіна Мая Олексіївна

Єфремов Микола Володимирович

Лутицька Наталія Миколаївна

Мурованна Людмила Сергіївна

Рибалко Ганна Володимирівна

Терещенко Вікторія Василівна

Слухали:

1. Рибалко Г.В. з підведенням підсумків роботи методоб'єднання учителів суспільно-гуманітарного циклу за I семестр.
2. Мурованну Л.С. з аналізом результатів Всеукраїнських учнівських олімпіад, Міжнародного конкурсу знавців української мови ім. П. Яцика, конкурсу ім. Т.Г.Шевченка.
3. Лутицьку Н.М. з доповіддю «Впровадження сучасних технологій на уроках української мови та літератури».
4. Рибалко Г.В. з повідомленням «Дієві методи формування іншомовної компетентності учнів 1 класу відповідно до засад НУШ».
5. Ветрову Ю.С. з доповіддю «Впровадження сучасних технологій на уроках зарубіжної літератури».
6. Єфремова М.В. з доповіддю «Впровадження сучасних технологій на уроках правознавства».
7. Терещенко В.В. з повідомленням «Впровадження сучасних технологій на уроках історії»
 1. Членів МО з обговоренням відкритих уроків колег.
 2. Членів МО з обміном педагогічним досвідом вчителів МО суспільно-гуманітарного циклу (підготовка до ЗНО-2019, ДПА-2019).

Ухвалили:

1. Вважати роботу методичного об'єднання учителів суспільно-гуманітарного циклу за I семестр задовільною.
2. Взяти відома отриману інформацію.
3. Спланувати роботу вчителів МО суспільно-гуманітарного циклу з підготовки до ЗНО-2019, ДПА-2019.

Керівник МО: Рибалко Г.В.

2017-2018 навчальний рік

I засідання (вересень)

Тема: Особливості викладання предметів суспільно-гуманітарного циклу у 2017-2018 н.р.

№ з/п	Зміст роботи	Відповідальні
1.	Аналіз роботи шкільного МО суспільно-гуманітарного циклу за 2016-2017н.р.	Бабіна М.О.
2.	Основні напрямки й завдання роботи методоб'єднання на 2017-2018 н.р.	Рибалко Г.В.
3.	Опрацювання нормативних документів МОН України та інструктивно-методичних матеріалів щодо вивчення навчальних предметів суспільно-гуманітарного циклу у 2017-2018 н.р.	Члени МО
4.	Ознайомлення з вимогами щодо дотримання норм єдиного орфографічного режиму, методичними рекомендаціями щодо оформлення та ведення класних журналів	Мурованна Л.С.

5.	Ознайомлення з особливостями викладання предметів суспільно-гуманітарного циклу у 9 класі відповідно до нового Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти	Ветрова Ю.С. Єфремов М.В.
6.	Планування підготовки та проведення I (шкільного) етапу Всеукраїнських олімпіад з предметів суспільно-гуманітарного циклу.	Члени МО
7.	Про підготовку та проведення I етапу конкурсу знавців рідної мови імені П. Яцика.	Бабіна М.О. Лутицька Н.М.
8.	Планування проведення предметних тижнів з предметів суспільно-гуманітарного циклу.	Мурованна Л.С.

II засідання (листопад)

Тема: Формування в учнів мотивації до навчальної діяльності та саморозвитку в контексті компетентнісного підходу до навчально-виховного процесу

№ з/п	Зміст роботи	Відповідальні
1.	Підведення підсумків I етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад суспільно-гуманітарного циклу	Члени МО
2.	Планування індивідуальних занять з учнями щодо підготовки до II етапу Всеукраїнських олімпіад з предметів суспільно-гуманітарного циклу	Члени МО
3.	Аналіз результатів моніторингу з предметів суспільно-гуманітарного циклу у 11 класі	Єфремов М.В. Лутицька Н.М. Рибалко Г.В.
4.	Формування в учнів мотивації до навчальної діяльності та саморозвитку в контексті компетентнісного підходу до до навчально-виховного процесу на уроках зарубіжної літератури	Ветрова Ю.С.
5.	Компетентнісно-зорієнтовані завдання на уроках української мови	Бабіна М.О.
6.	Використання інтерактивних технологій на уроках англійської мови.	Рибалко Г.В.
7.	Формування самоосвітньої компетентності учнів на уроках історії	Єфремов М.В.
8.	Обговорення відкритих уроків	Члени МО
9.	Огляд новинок науково-методичної літератури, публікацій фахових видань	Члени МО

III засідання(січень)

Тема: Формування та розвиток ключових та предметних компетентностей учнів з предметів суспільно-гуманітарного циклу відповідно до нового Державного стандарту.

№ з/п	Зміст роботи	Відповідальні
1.	Підведення підсумків роботи методоб'єднання учителів суспільно-гуманітарного циклу за I семестр	Рибалко Г.В.
2.	Аналіз результатів Всеукраїнських учнівських олімпіад, Міжнародного конкурсу знавців української мови ім. П. Яцика, конкурсу ім. Т.Г.Шевченка	Мурованна Л.С.
3.	Формування та розвиток ключових предметних компетентностей учнів на уроках української мови відповідно до нового Державного стандарту	Лутицька Н.М.
4.	Формування та розвиток ключових предметних компетентностей учнів на уроках англійської мови відповідно до нового Державного стандарту	Рибалко Г.В.
5.	Формування та розвиток ключових предметних компетентностей учнів на уроках зарубіжної літератури відповідно до нового Державного стандарту	Ветрова Ю.С.
6.	Формування та розвиток ключових предметних компетентностей учнів на уроках історії відповідно до нового Державного стандарту	Єфремов М.В.
7.	Обговорення проведених відкритих уроків.	Члени МО
8.	Обмін педагогічним досвідом вчителів МО суспільно-гуманітарного циклу (підготовка до ЗНО-2018, ДПА-2018).	Члени МО

IV засідання(травень)

Тема: « Формування життєвих компетентностей учнів у процесі вивчення предметів суспільно-гуманітарного циклу шляхом використання іноваційних технологій»

№ з/п	Зміст роботи	Відповідальні
1.	Тренінг: «Стратегія особистісного і професійного вдосконалення»	Члени МО
2.	Круглий стіл «Обмін досвідом з проблеми формування життєвих компетентностей учнів у процесі вивчення предметів суспільно-гуманітарного циклу.	Члени МО
3.	Ознайомлення з Положенням про державну підсумкову атестацію учнів з предметів суспільно-гуманітарного циклу у системі загальної середньої освіти	Мурованна Л.С.
4.	Підсумки роботи методоб'єднання за 2017-2018 н.р.	Рибалко Г.В.

Дата: 05.09.2017р.

Присутні 6 чоловік:

Ветрова Юлія Сергіївна

Бабіна Мая Олексіївна

Єфремов Микола Володимирович

Лутицька Наталія Миколаївна

Мурованна Людмила Сергіївна

Рибалко Ганна Володимирівна

Слухали:

1. Бабіну М.О. «Звіт про результати роботи МО у 2016-2017н.р.»
2. Рибалко Г.В. «Основні напрямки й завдання роботи методоб'єднання на 2017-2018 н.р.»
3. Мурованну Л.С. «Ознайомлення з вимогами щодо дотримання норм єдиного орфографічного режиму, методичними рекомендаціями щодо оформлення та ведення класних журналів».
4. Бабіну М.О., Ветрову Ю.С., Єфремова М.В. «Ознайомлення з особливостями викладання предметів суспільно-гуманітарного циклу у 9 класі відповідно до нового Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти».
5. Бабіну М.О., Лутицьку Н.М. «Про підготовку та проведення I етапу конкурсу знавців рідної мови імені П. Яцика.»
6. Мурованну Л.С. «Планування проведення предметних тижнів з предметів суспільно-гуманітарного циклу.»

Ухвалили:

1. Затвердити план роботи методоб'єднання на 2017-2018н.р.
2. Взяти до відома отриману інформацію.
3. Опрацювати нормативні документи МОН України та інструктивно-методичні матеріали щодо вивчення навчальних предметів суспільно-гуманітарного циклу у 2017-2018 н.р.
4. Спланувати підготовку до проведення (шкільного) етапу Всеукраїнських олімпіад з предметів суспільно-гуманітарного циклу та до I етапу конкурсу знавців рідної мови імені П. Яцика.

Керівник МО: Рибалко Г.В.

**Розробка уроку Мурованної Л.С.
із журналу "Відкритий урок: розробки, технології, досвід"**

**Розробка уроку Лутицької Н.М.
із журналу "Відкритий урок: розробки, технології, досвід"**

**Позакласний захід Лутицької Н.М.
Брейн-ринг на тему: "Лексикологія і фразеологія" з української мови 10 клас
із учительського журналу on-line**

Розробка уроку, вчитель Бабіна М.О.

Розробка уроку української мови в 6 класі на виставку методичних матеріалів педагогів області «2017 рік – рік інтеграції українознавчого компонента в роботу вчителя – філолога» вчителя Бабіної М. О. (Ганнівська ЗОШ I –III ст.) babina.68@mail.ru 0665772388 0950162396

Постійно підвищувати інтерес до уроку – завдання кожного педагога. Напевно, кожен учитель має свої маленькі секрети і винаходи, як побороти нудьгу на уроці. Щоб оволодіти знаннями, недостатньо тільки відтворити матеріал підручника. Розвиток винахідливості та творчих здібностей учнів багаторазово підвищує ефективність самого уроку, створює умови для розкриття особистості учня. Самостійні пошуки не тільки ведуть до активного, а отже, й більш міцного засвоєння знань, але й підвищують інтерес до навчання, зокрема українознавства.

Конспект уроку

Тема. Правопис складних іменників

Мета: повторити й поглибити знання учнів про іменник як частину мови, ознайомити з правописом складних іменників; формувати загальнопізнавальні вміння знаходити іменники в текстах, пояснювати вивчені орфограми; розвивати логічне мислення, творчі здібності, вміння використовувати складні слова при побудові власних висловлювань; за допомогою мовленнєво-комунікативного дидактичного матеріалу виховувати інтерес шестикласників до народних звичаїв.

Випереджальне завдання: знайти додатковий матеріал про Святвечір(сімейні традиції, прислів'я)

Тип уроку: урок формування практичних умінь і навичок.

Обладнання: підручник, дидактичний матеріал.

Хід уроку

I.Організаційний момент. Оголошення теми та мети уроку

II. Актуалізація опорних знань.

Уточніть формулювання наведених визначень:

- «До I відміни належать іменники чоловічого і жіночого роду...»

- «До II відміни належать іменники чоловічого і середнього роду...»

- «До IV відміни належать іменники середнього роду на -а, -я .»

- «Іменник мати належить до III відміни...»

- «У кличному відмінку однини іменники I відміни мають закінчення **о**(іменники твердої групи), **е** (іменники... груп)»

- «За відмінковими закінченнями іменники об'єднуються у групи, які називаються..... В українській мові їх...»

Бліц - опитування

1. Що означає іменник?

2. На які питання відповідає?

3. За чим змінюються іменники?

4. Яку синтаксичну роль виконують іменники у реченні?

5. До якого роду можуть належати іменники?

6. Які іменники не мають роду?

7. В українській мові розрізняють дві форми числа. Які ?

8. Які слова називаються складними? (Які утворюються з двох(дуже рідко з трьох) частин: чорнозем, євшан-зілля, південноукраїнський, світловодолікування.)

III. Сприйняття та засвоєння навчального матеріалу

1. Пояснення вчителя (з використанням матеріалу підручника).

Разом пишемо іменники, які утворені:

- за допомогою сполучного голосного: носоріг, лісосплав, шлакоблок;
- з дієслова в наказовій формі та іменника: горицвіт, ломикамінь, пройдисвіт;
- які починаються зі слів мало, велико-, старо -, ново-, верхньо-, нижньо - і є власними назвами: Верхньоторецьке, Новоукраїнка, Старогнатівка;
- з трьох і більше основ: автомотогурток;
- мають першу частину пів-, напів-, полу-: півгодини, напівавтомат, полумисок. Зверніть увагу: пишемо окремо, коли мова йде про час(пів на сьому. о пів на дев'яту; у словах на зразок *пів чайної ложки, пів маминої чашки*);
- з кількісного числівника у формі родового відмінка та іменника: сімдесятиріччя, але 70-річчя.

Через дефіс пишуться складні іменники, які:

- утворені з двох іменників без допомоги сполучного голосного : купівля – продаж, учитель – фізик(але радіофізик – разом);
- означають назви рослин: мати -й- мачуха, льон – довгунець;
- поєднання слів, що означають одне поняття: хліб – сіль (їжа, символ гостинності), батько – мати (батьки), гуси - леbedi(казкові птахи)
- мають першу частину віце -, екс-, максі-, міні-, обер-, лейб- : максі – пальто, міні – спідниця, (але якщо поміняти місцями – пишемо окремо: пальто максі, спідниця міні), міні – маркет, екс – президент, лейб – медик (від нім. лейб – тіло – придворний медик)

2. **Проблемне запитання.** Як треба писати: Свят – вечір чи Святвечір?

Яке правило треба застосувати?(відповіді учнів)

Пояснення вчителя. Святвечір треба писати разом, тому що слово утворено поєднанням залежних слів(прикметник *святий* + іменник *вечір*), від однієї частини до іншої можна поставити питання. Так само утворені слова спортклуб(спортивний клуб), бортмеханік(бортовий механік), чорнозем (чорна земля). Зверніть увагу, що наголос в останньому складному слові падає на другий склад. У вашому підручнику(стор. 121) Свят – вечір написано через дефіс, але правильним варіантом буде написання слова разом.

Щоб ви відчули витоки духовної культури українського народу, більше дізналися про Святвечір, пропоную послухати уривок з книги Василя Тимофійовича Скуратівського «Вінець». Будьте уважними, запам'ятайте складний іменник, який буде в першому реченні тексту.

Як тільки на **небосхилі** з'являлася перша надвечірня зірка, всією родиною сідали за, як казали, багатий стіл. Він дійсно був багатим – з дванадцяти різноманітних пісних страв, а звідси й назва « багата кутя» чи багатий «свят – вечір».

Першим, як і годилося, займав місце господар, а за ним інші члени родини. Під час святкової вечері намагалися не виходити з – за столу, розмовляли тихцем. Вставши, глава сімейства пропонував пом'янути покійників і запросити їх до свят – вечора. Вважалося, що саме в цей час всі близькі й далекі члени родини мають прийти до оселі, а відтак звільняли для них місця на лавах, ліжках, стільчиках, ставили страви і клали ложки. Слідом за господарем всі присутні виголошували молитву. Поетично – хвилюючі слова були звернені до тих, хто «заблукав у лісі, втопився у морі чи не вернувся з далекої дороги». Перед тим, як почати їсти, старійшина, зачерпнувши ложкою куті, підкидав її до стелі – на « приплід». Усі стежили, скільки прилипне зернин, ото стільки з'явиться в новому році ягнят та іншої живності. Друга порція призначалася врожаєві зернових, третя завбачувала кількість роїв, адже традиційно в кожному господарстві тримали бджіл. Тільки після цього починали вечеряти. (Орфографія автора збережена)

3. Бесіда

- Що нового дізналися? Яких звичаїв дотримуються ваші родини?

- Який складний іменник є в першому реченні? Як його треба написати?

4. Розподільний диктант.

Лісосплав, зірвиголова, рута-м'ята, п'ятиденка, фотозйомка, генерал-лейтенант, напівтемрява, стоп-кран, Зайчик-Побігачик, Червона Шапочка, экс-президент, міні-зошит, мікроавтобус, лікар-терапевт, пів - України, норд - вест, пів'яблука

5. Творче завдання. Побудувати власне висловлювання за темою «Як я провів(провела) зимові канікули», вживаючи складні іменники(орієнтовно 6-7 речень).

IV. Закріплення вивченого матеріалу. Усвідомлення здобутих знань у процесі самостійної роботи.

1. Дати відповідь на запитання:

- Коли складні іменники пишемо разом? Окремо?

2. Зараз пропоную виконати наступне завдання. До слова Святвечір, яке написано зверху вниз, доберіть складні іменники, що пишуться разом або через дефіс. Вони повинні починатися на початкову літеру рядка.

(Можливий інший варіант: учні достатнього й високого рівнів до частини Свят добирають слова, які пишуться через дефіс, учні середнього рівня знаходять приклади, які пишуться разом, до слова вечір. Завдання розвиває орфографічну пильність.)

Орієнтовно виконане учнями завдання може мати такий вигляд:

С сон – трава, стоп – кран, сторіччя
в віце – президент, вуглевидобуток
я яйценосність, ясновидець
т тонно – кілометр, топографія, телерепортаж
в водоспад, вантажовідправник
е електропоїзд, экс - чемпіон
ч член – кореспондент, чар – зілля, чорногуз, часопис
і Іван – Побиван, інженер – економіст, іван – чай, інтерконтинентальний
р радіоприймач, рута – м'ята

V. Підсумок уроку. Мотивація оцінювання.

Інтерактивна вправа «Мікрофон». Закінчіть речення.

Найскладнішим для мене на уроці було...

VI. Домашнє завд. (по рівнях). Опрацювати теоретичний матеріал підручника с.120-123

Високий рівень. Знайти народні прогнози про Святвечір, виписати в зошит. Визначити відміну кожного іменника.

Наприклад:

На багату кутю зоряне небо – кури добре нестимуться і вродить горох.

Сніг іде – врожай на яблука.

Дивляться після вечері у вікно: якщо чисте й зоряне небо, то буде сухе й урожайне літо, і навпаки.

З кубельця витягували сініну: якщо довга, то рік буде врожайним, а коротка – на недорід.

Достатній рівень. Вправа 321

Середній рівень. Вправа 323

Список використаної літератури

1. Скуратівський В. Т. «Вінець» К.: Видавництво УСГА, 1994. С.29-30, 33.

2. Українська мова: підруч. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл./ О. В. Заболотний, В. В. Заболотний. -К.: Генеза, 2014. С.65,121.

Експрес – уроки української мови Олександра Авраменка («Сніданок з 1+1»). Урок № 138. Свят/вечір – через дефіс чи разом?

Розробка уроку, вчитель Бабіна М.О.

Українська література 6 клас

Тема. Пісні літературного походження. «Ще не вмерла України...»П. Чубинського і М. Вербицького – національний гімн нашої держави.

Мета: ознайомити учнів з піснями літературного походження, їх авторами; проаналізувати пісню – гімн, звернувши увагу на історію створення цього твору і його призначення; розвивати вміння виразно і вдумливо читати пісні, порівнювати з Гімном іншої країни, зокрема Польщі, грамотно висловлювати власні думки, почуття, спостереження; формувати кругозір, світогляд; прищеплювати почуття пошани до державної символіки; пісні – гімну рідного краю, повагу до митців слова; виховувати любов до Батьківщини, народу.

Тип уроку: засвоєння нових знань; інтегрований урок (українська література – музика)

Унаочнення: портрети Павла Чубинського та Михайла Вербицького, різновиди записів гімнів у музичному супроводженні, державна символіка, дидактичний матеріал(тестові завдання, картки)

Форми роботи: фронтальна, робота в парах, дослідницько – пошукова.

Методи та прийоми: слово вчителя, бесіда, виразне читання, порівняльний аналіз, виконання тестових завдань, робота з картками.

Випереджальна робота: підготувати повідомлення про П. Чубинського, М. Вербицького, історію створення Гімну. *Проведення письмового опитування серед батьків.*

Теорія літератури: пісня - гімн, пісні літературного походження.

Хід уроку

Своїм походженням і суттю своєю пісня є мистецтвом загальнонародним; незалежно від того, авторська чи анонімна, вона орієнтована на масове сприйняття і засвоєння.

I. Франко

1. Організаційно - мотиваційний момент

Учитель. На попередніх уроках ми познайомилися з українськими народними піснями. Їхні автори невідомі, це — колективне творіння народу. Однак є **пісні, які мають своїх конкретних авторів. Це пісні літературного походження**, але вони так полюбилися в народі, що теж стали народними. От, наприклад, «Пісня про рушник»,

«Вчителько моя», «Стежина» А. Малишка, «Два кольори» Д. Павличка, «Чорнобривці» М. Сингаївського, «Пісня про матір» Б. Олійника, «На долині туман» В. Діденка, «Червона рута», «Водограй», «Я піду в далекі гори» В. Івасюка та інші. Таких пісень існує чимало, вони присвячені різним темам, подіям, але таким, які завжди актуальні, близькі й зрозумілі багатьом людям. Особливо багато таких пісень має український народ. **(слайд 1)** (Лунають уривки з пісень в аудіозапису.)

II. Актуалізація опорних знань. **(слайд 2)**

- Подивіться на екран. Прослухайте перші музичні рядки. Хто знає, що звучить? Правильно, гімн. За яких обставин його можна послухати? (Приїзд урядових делегацій з інших країн, урочиста лінійка в школі, різноманітні свята, звучить по радіо о 6 годині.)

- Назвіть символи України, крім Гімну (Прапор, герб)

Що таке гімн? (запис в зошити) **(слайд 3)**

Гімн (грец. похвальна пісня) 1. У Стародавній Греції урочиста, хвалебна пісня на честь богів і героїв. 2. Урочиста пісня, прийнята як символ державності (наприклад, державний Гімн України)

Запам'ятайте, що **пісня – гімн – урочистий музичний твір, який використовується як символ держави.**

III. Сприйняття та засвоєння навчального матеріалу.

1. *Слово вчителя.* Гімн – це пісня, що стала символом єдності народу. У нашого народу було чимало патріотичних пісень, що на якийсь час в якомусь краї виконували роль гімну. Така розмаїтість і несталість випливали з багатовікових історичних умов, політичного становища. Українські землі були роздроблені, розпорошені, окремими шматками належали різним державам, імперським системам. Своєрідним шуканням етнічного самовираження були позначені пісня Юліана Добриловського «Дай же, Боже, добрий час» та Івана Гушалевица «Де есть русская отчина?» (на той самий мотив). У різні періоди XIX – XX ст. як національний гімн України використовували пісні «Заповіт» Т. Шевченка (композитор Г. Гладкий), «Не пора...», «Гімн» («Вічний революціонер...») І. Франка (музика М. Лисенка)

Кожен під'ярмний шмат українських земель наразі прозирав, і потрібна була пісня, яка б об'єднала всіх українців з усіх земель навколо єдиної ідеї, навколо спільної мети – побудови соборної незалежної України. Ця роль випала на долю пісні Михайла Вербицького на слова Павла Чубинського.

2. Виступ підготовлених учнів. **(слайд 4)**

1-й учень

Чубинський Павло Платонович (27.01.1839 – 26.01.1884) – український фольклорист, етнограф і поет. Народився на хуторі, що тепер знаходиться у складі м. Бориспіль Київської області. Закінчив Петербурзький університет. У студентські роки брав участь у діяльності петербурзької української громади. Був автором журналу «Основа», де познайомився з Тарасом Шевченком, Миколою Костомаровим. За бунтарські пісні був переслідуваний російським царським урядом. Ще студентом Павло Чубинський почав збирати фольклор, згодом очолив етнографічні експедиції, друкував українознавчі статті. Зокрема він записав близько чотирьох тисяч обрядових пісень, багато казок, звичаїв, обрядів. Був великим патріотом України. Прожив майже 45 років. Його ім'ям названа вулиця у м. Львові.

2-й учень **(слайд 5)**

Вербицький Михайло Михайлович (04.03.1815 – 07.12.1870) – один із перших професійних композиторів у Галичині (Західна Україна), хоровий диригент і музичний діяч. Народився у польському селі Явірник Руський. Батько був священиком, помер, коли хлопцеві було 10 років. Михайлом та його братом опікувався їх далекий родич Перемишльський владика Іван Снігурський, один із найяскравіших діячів Української греко-католицької церкви. Снігурський заснував хор, а згодом і музичну школу, в якій співав і навчався Михайло. Побачивши талант хлопця, владика запрошує з Чехії кваліфікованого диригента і композитора. Алоїза Нанке. У нього Михайло отримав ґрунтовну музичну освіту. Безперечно, важливе значення для формування Вербицького як композитора мав репертуар хору, в якому були як твори віденських класиків Й. Гайдна, В. А. Моцарта, так і музика українських композиторів «золотої доби» - М. Березовського та Д. Бортнянського. Автор симфоній, хорів, музики до оперет. Помер у селі Млини біля Перемишля (Польща), проживши 55 років. Його ім'ям також названа вулиця у Львові.

3-й учень

Створення українського гімну бере початок з осені 1862 року, коли на одній з вечірок у Павла Чубинського сербські студенти, що навчалися в Київському університеті, співали патріотичну пісню «Сербія свободна», в якій згадувався цар Душан і в приспіві були слова «серце біє і кров ліє за свою свободу». Чубинському пісня дуже сподобалася, і він раптом подався в іншу кімнату, а через півгодини вийшов звідти з готовим текстом пісні «Ще не вмерла України», яку тут же проспівали на сербський мотив. Деякі дослідники вважають, що на написання також вплинули мотиви мазурки «Jeszcze Polska nie zginęła...», яка згодом стала польським гімном. «Марш Домбровського» на той час був популярним серед народів, що боролися за незалежність. Перша публікація вірша Павла Чубинського з'явилася у львівському журналі «Мета», 1863р № 4. Отримавши поширення на Західній Україні, вірш не пройшов повз увагу релігійних діячів того часу. Один із них, отець Михайло (Вербицький), знаний композитор свого часу, захоплений віршем Павла Чубинського написав музику до нього. Вперше надрукований у 1863, з нотами — у 1865, почав використовуватись як державний гімн у 1917 році.

У 1917-1920 рр. «Ще не вмерла Україна» як єдиний державний гімн законодавче не був затверджений, використовувалися й інші гімни.

1939-го року «Ще не вмерла Україна» затверджений гімном Карпатської України. За Радянської доби створювався окремий гімн для кожної республіки. Державним гімном Української РСР став варіант Павла Тичини «Живи, Україно, прекрасна і сильна» (музика Антона Лебединця). Але цей гімн так ніколи й не знайшов популярності. Майже на всіх офіційних зборах лунав гімн СРСР, а не Української РСР. **(слайд 6)**

У добу незалежності 15 січня 1992 р. музичну редакцію Державного гімну затвердила Верховна Рада України, що знайшло своє відображення в Конституції України. Тільки 6 березня 2003-го ВР України ухвалила Закон «Про Державний Гімн України», котрий запропонував президент Леонід Кучма. Законопроектом пропонувалося

затвердити як Державний гімн Національний гімн на музику Михайла Вербицького зі словами першого куплета і приспіву пісні Павла Чубинського «Ще не вмерла України» Перша строфа гімну, згідно з пропозицією президента, звучатиме «Ще не вмерла України і слава, і воля». З прийняттям цього закону Стаття 20 Конституції України набула завершеного вигляду. Національний гімн на музику М. Вербицького отримав слова, віднині затверджені законом.

3. Дослідницько – пошукова робота

1-ша група – досліджує тему, ідею, головну думку, жанр.

2-га група – художні особливості твору.

3-тя група порівняє Гімн України з Гімном Польщі(батьківщиною композитора Вербицького)

4. Виступ учнів

1-ша група.

Тема: відтворення прагнення українців жити у волі; намагання боротися з будь – яким ворогом, захищаючи рідний край.

Ідея: віра оборонців рідної землі в неминучу перемогу над ворогом, цілеспрямованість українців у доведенні, що « вони козацького роду».

Основна думка: тільки той народ може перемогти ворога, який має мужність, силу, витримку, віру в досягнення своєї мети, готовий заради цього пожертвувати своїм життям.

Жанр: громадянська лірика, пісня – гімн.

2-га група.

Звертання : «браття українці», «браття». Вони підкреслюють, що громадяни України повинні об'єднатись як одна родина для досягнення успіху.

Метафори: « усміхнеться доля», «Чорне море ще всміхнеться», «Дніпро зрадіє», «доленька доспіє». Ними передається заклик до боротьби з ворогами, надія на краще майбутнє.

Порівняння: « згинуть наші вороженьки, як роса на сонці». Тобто швидко й безслідно. Відчувається впевненість автора в тому, що будь – які негаразди минуть.

Повторення: «браття», « воля», « доля, доленька».

Епітети: « у своїй сторонці», « в ріднім краї», «нашій Україні», «нашу свободу», « козацького роду» підкреслюють патріотичне звучання твору.

Зменшувально – ласкаві форми: « сторонці», « доленька». Для українців характерними рисами є лагідність, доброта. Тому навіть слово з негативним відтінком «вороги» змінюється на «вороженьки»

3-тя група(**слайд7**)

Порівняння Гімну Польщі та України (тексти Гімну роздруковані)

«Мазурек Домбровського» - державний гімн Польщі. Автор слів — Юзеф Вибіцкий. Написаний 1797 року.

Став офіційним гімном 26.02. 1927 року. Автор музики, яка спирається на мотиви народної мазурки — невідомий.«Пісня Польських Легіонів в Італії» - такою була початкова назва гімну Польщі. Сьогодні її називають «Мазурек Домбровського» (від мелодії) або *Jeszcze Polska nie zginęła* (від перших слів твору).

Переклад українською мовою

Ще Польща не загинула,

Якщо ми живі.

Все, що відібрано ворожою силою

Шаблею повернемо.

Приспів:

Марш, марш, Домбровський,

З землі італійської до Польщі!

Під твоїм керівництвом

З'єднаємося з народом

Перейдемо Віслу, перейдемо Варту

Будемо поляками,

Дав нам приклад Бонапарт

Як повинні ми перемагати

Приспів

Як Чарнецький в Познань

Після шведської окупації,

Для вітчизни порятунку

Вернемось по морю.

Приспів

І батько донечці скаже

З радості сльозами:

«Слухай, Бася! Це наші

Б'ють у барабани.

Словникова робота

Ян Генрик Домбровський (1755- 1818)- генерал, творець польських легіонів.

Стефан Чарнецький (1599-1665)- великий військовий діяч, один із лідерів переможної війни Польщі проти Швеції в XVII ст. вважається національним героєм.

Наполеон Бонапарт (1769- 1821) французький імператор.

« З землі італійської до Польщі» - польські легіони були створені в Італії.

Бася – скорочення від жіночого імені Барбара.

Порівняльна характеристика

1. Дата написання (Гімн Польщі написаний, став офіційним раніше, ніж український)

2. Які власні назви зустрічаються у Гімнах?

Гімн України – тільки географічні назви (Сян – річка в західній частині України, Дон – річка на сході від України, протікає по території Росії, Дніпро, Чорне море), жодного імені чи прізвища. Гімн Польщі – Вісла – найбільша річка Польщі, Варта – річка, біля якої розташоване Познань – місто в центральній частині західної Польщі.

Прізвища – Домбровський, Бонапарт, Чарнецький

3. Гімн України звучить повільніше порівняно з польським.

Мелодія урочиста, піднесена, що цілком відповідає словам, змістові, ідеї твору.

Висновок: «Марш Домбровського» вплинув на текст П. Чубинського.

V. Закріплення вивченого матеріалу

Розв'язування тестових завдань

1. Україна не вмерла, тому і живими є:
а) надія і любов; б) *слава і воля*; в) радість і щастя.
2. Кого у творі названо братами?
а) *Українців*; б) усіх слов'ян; в) росіян.
3. Художній засіб фрази «усміхнеться воля» називається:
а) епітетом; б) *метафорою*; в) алегорією.
4. «Згинуть наші вороженьки, як ...»:
а) згорять сірники; б) *роса на сонці*; в) сніг у сонячну погоду.
5. Яка річка згадується у пісні-гімні?
а) Каяла; б) Ока; в) *Дон*.
6. За що необхідно боротися народу?
а) За власне майно; б) *волю*; в) радість.
7. Яке море ще може «всміхнутися» борцям за Україну?
а) Азовське; б) Середземне; в) *Чорне*.
8. Що віддадуть оборонці рідної землі за свою свободу?
а) Здоров'я і гроші; б) *душу і тіло*; в) розум і мудрість.
9. Слова гімну покладені на музику:
а) М. Лисенком; б) О. Білашем; в) *М. Вербицьким*.
10. В яких рядках гімну звучить заклик до боротьби проти поневолювачів України?
а) «*Станем, браття, всі за волю від Сяну до Дону,
В ріднім краї панувати не дамо нікому*»
б) Згинуть наші вороженьки, як роса на сонці,
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці»
в) « Чорне море ще всміхнеться і Дніпро зрадіє...»
11. Гімн – це:
а) величальна пісня, в якій воздається хвала Богові та господареві землі – людині;
б) величальна пісня, що виконується під час обрядів;
в) *урочистий музичний твір на честь держави*.
12. Текст національного гімну нашої держави, за основу якого взято вірш П. Чубинського «Ще не вмерла Україна», був затверджений Верховною Радою України:
а) 2000 р.; б) 2001 р.; в) *2003р.*

Примітка. За кожну правильну відповідь - 1 бал.

Робота на картках

Картка № 1

1. Прокоментуйте особливості назви гімну. Особисті думки, спостереження обґрунтуйте.
2. З якою метою, на вашу думку, автор у творі звертається до братів? Відповідаючи, посилайтеся на текст твору.
3. Пісня на слова П. Чубинського «Ще не вмерла Україна» написана: а) у 1939 р.; б) 1862 р.; в) 1884 р.

Картка № 2

1. Чому, на ваш погляд, за радянських часів твір «Ще не вмерла Україна» був заборонений? Відповідь вмотивуйте.
2. Порівняйте гімн СРСР і України. Висновки упорядкуйте і обґрунтуйте (текст додається)
3. Хто є автором тексту Державного гімну України?

а) Павло Чубинський б) Тарас Шевченко в) Олександр Кониський

Картка № 3

1. Доведіть, що за жанром «Ще не вмерла Україна» — це гімн. Чому саме цю пісню було визначено українським гімном? Власні думки вмотивуйте.
2. Вмотивуйте, що твір «Ще не вмерла Україна» належить до громадянської лірики?
3. «Ще не вмерла України» написана на мотив визвольного гімну:
а) «Підведись, непохитний народе»; б) «Сербія свободна»;
в) «Боротись — жити».

Бесіда.

- Назвіть всі географічні назви, які є в Гімні.
- Знайдіть строфу, де є три метафори підряд.
- Визначте, в якому часі переважно стоять дієслова і чому саме в такому.
- Зачитайте рядки, які натякають на славне минуле нашої батьківщини.
- Про що вірш – пісня П. Чубинського «Ще не вмерла України...»? Які її особливості сприяли тому, що вона стала національним гімном України?

- Чому тривалий час наш Гімн не виконувався в Україні? (Україна не мала незалежності і входила до складу Радянського Союзу. А за радянських часів виконувати Гімн «Ще не вмерла України» суворо заборонялося, навіть згадки про нього розцінювалися як вияв націоналізму. Тільки завдяки здобутій незалежності ми знову з гордістю виконуємо національний гімн)

Мікрофон: «Слухаючи гімн, я відчуваю...» Зачитати кілька відповідей батьків на анкету.

VI. Підсумок уроку

Слово вчителя. Чим захопила ця пісня людей, чим занепокоїла владу? Офіційно кажучи, всі побачили в ній програму. Одних це надихнуло, інших перелякало. Завдяки Гімну народ прозрівав у своїй історичній правді і правоті. Йому ж говорили, що ні мови, ні його самого «нет и не может быть». А тут відверто звучить: « Ще не вмерла України ні слава, ні воля», доводять, що він славного козацького роду, що пора відбудувати українську державність, яку втратили з помилки Богдана Хмельницького.

(слайд8)

Кожен народ, як і кожна людина, має святе природне право бути господарем у своєму будинку, на своїй землі і самому вирішувати, який герб почепити на своєму порозі, яким прапором освітлювати собі шлях, яким Гімном присягати Богові і своїй землі. Сподіваюсь, що і ви, і Ваші батьки усвідомили, що Гімн служить надійною основою формування громадянських рис особистості, її патріотизму, національної самосвідомості, активної життєвої позиції ще змалечку.

VII. Оголошення результатів навчальної діяльності учнів

VIII. Домашнє завдання

Вивчити напам'ять Гімн «Ще не вмерла Україна». Підготувати розповідь про улюблені українські пісні літературного походження своєї родини. Інд. завд. Написати твір – роздум «Роль національного гімну та інших символів держави в житті людини»

Додаток.

1. Звучить пісня «Два кольори»(уривок)

2.Слайди. Звучить гімн при нагородження спортсменів(знайти фото будь - якого українського спортсмена)

3. Що таке гімн?(словник іншомовних слів)

4.Фото Павла Чубинського

5.Фото Михайла Вербицького.

6 Закон України про Державний Гімн України від 6 березня 2003 року

7 Прапор, герб Польщі. Слухати гімн Польщі. Інтернет. (Гімн Польши. Літературний переклад на російський мову. 2.34сек. на фоні польського біло – червоного прапора)

8. Виступ маленьких дітей із дитячого садка (Львівщина, Червоноград)відео (діти тримають рученята на серці й співають Гімн)

Питання для анкетування батьків

1.Які відчуття охоплюють Вас, коли чуєте Гімн України?

2.Чи знаєте Ви Гімн напам'ять?

3. На які рядки відгукується серце при читанні цієї поезії?

Цікаві факти

Музика Гімну написана видатним західноукраїнським композитором і диригентом Михайлом Вербицьким. Слід зазначити, що в тексті гімну, найбільш сталеному і канонізованому, дві строфи належать поету Миколі Андрійовичу Вербицькому, а крім М. Вербицького, до слів П. Чубинського музику писали й інші композитори, зокрема Кирило Стеценко.

Перший куплет написав Микола Вербицький-Антіох, дворянин з діда-прадіда, 19-річний студент Петербурзького університету, учасник Петербурзької, Київської та Чернігівської громад. Разом з ним пісню писав 21-річний студент Київського університету св. Володимира уроджений шляхтич Тадей Рильський, один з лідерів Київської громади. Обидва вони в 1861 році в пам'ять про Шевченка відмовились від дворянства і всіх пов'язаних з цим привілеїв. А 23-річний викладач Київського жіночого пансіону сестер Ленц, правнук запорозького козака Павло Чубинський керував ними, виправляв створене хлопцями так, щоб можна було співати без загрози потрапити за це в буцегарню, створив приспів. Всі вони були різних національностей, але стали першими творцями українського Гімну.

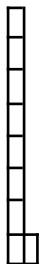
Список використаної літератури

1. Жива скарбниця: Посібник з народознавства. Автор-упорядник Трубіцина В.Д./ За загальною редакцією професора А.П. Загнітка.- Донецьк: Центр підготовки абітурієнтів, 2002.С.16

2. Мовчан Р.В. Українська література: Підр. для 6 кл. загальноосвіт. Навч. закл.- К.: Генеза, 2006.С.30

3. Лумачний словник іншомовних слів/Авт.-уклад. О.М. Сліпушко.-К.: Школа, 2006.С.51

babina.68@mail.ru

Протокол № 2

Засідання методичного об'єднання вчителів суспільно-гуманітарних дисциплін

Тема: Формування в учнів мотивації до навчальної діяльності та саморозвитку в контексті компетентнісного підходу до навчально-виховного процесу

Дата: 02.11.2017р.

Присутні 7 чоловік:

Ветрова Юлія Сергіївна

Бабіна Мая Олексіївна

Єфремов Микола Володимирович

Лутицька Наталія Миколаївна

Мурованна Людмила Сергіївна

Рибалко Ганна Володимирівна

Терещенко Вікторія Василівна

Слухали:

1. Членів методичного об'єднання з підведенням підсумків I етапу суспільно-гуманітарного циклу. Всеукраїнських учнівських олімпіад
2. Членів МО про планування індивідуальних занять з учнями щодо підготовки до II етапу Всеукраїнських олімпіад з предметів суспільно-гуманітарного циклу.
3. Єфремова М.В., Лутицьку Н.М., Рибалко Г.В. з аналізом результатів моніторингу з предметів суспільно-гуманітарного циклу у 11 класі.
4. Ветрову Ю.С. з доповіддю «Формування в учнів мотивації до навчальної діяльності та саморозвитку в контексті компетентнісного підходу до навчально-виховного процесу на уроках зарубіжної літератури».
5. Бабіну М.О. з доповіддю «Компетентісно-зорієнтовані завдання на уроках української мови».
6. Рибалко Г.В. з доповіддю «Використання інтерактивних технологій на уроках англійської мови».
7. Єфремова М.В. з доповіддю «Формування самоосвітньої компетентності учнів на уроках історії».
8. Всіх членів МО з обговоренням відкритих уроків колег.
9. Членів МО з оглядом новинок науково-методичної літератури, публікацій фахових видань.

Ухвалили:

1. Взяти до відома отриману інформацію.
2. Спланувати графік індивідуальних занять з учнями щодо підготовки до II (районного) етапу Всеукраїнських олімпіад з предметів суспільно-гуманітарного циклу.
3. Опрацювати відповідні статті у науково-методичній літературі та публікацій фахових видань.

Керівник МО: Рибалко Г.В.

Протокол № 3

Засідання методичного об'єднання вчителів суспільно-гуманітарних дисциплін

Тема: Формування та розвиток ключових та предметних компетентностей учнів з предметів суспільно-гуманітарного циклу відповідно до нового Державного стандарту.

Дата: 19.01.2018р.

Присутні 7 чоловік:

Ветрова Юлія Сергіївна

Бабіна Мая Олексіївна

Єфремов Микола Володимирович

Лутицька Наталія Миколаївна

Мурованна Людмила Сергіївна

Рибалко Ганна Володимирівна

Терещенко Вікторія Василівна

Слухали:

1. Рибалко Г.В. з підведенням підсумків роботи методоб'єднання учителів суспільно-гуманітарного циклу за I семестр.
2. Мурованну Л.С. з аналізом результатів Всеукраїнських учнівських олімпіад, Міжнародного конкурсу знавців української мови ім. П. Яцика, конкурсу ім. Т.Г.Шевченка.
3. Лутицьку Н.М. з доповіддю «Формування та розвиток ключових предметних компетентностей учнів на уроках української мови відповідно до нового Державного стандарту».
4. Рибалко Г.В. з доповіддю «Формування та розвиток ключових предметних компетентностей учнів на уроках англійської мови відповідно до нового Державного стандарту».
5. Ветрову Ю.С. з доповіддю «Формування та розвиток ключових предметних компетентностей учнів на уроках зарубіжної літератури відповідно до нового

Державного стандарту».

6. Єфремова М.В. з доповіддю «Формування та розвиток ключових предметних компетентностей учнів на уроках історії відповідно до нового Державного стандарту»..
- 7.Членів МО з обговоренням відкритих уроків колег.
- 8.Членів МО з обміном педагогічним досвідом вчителів МО суспільно-гуманітарного циклу (підготовка до ЗНО-2018, ДПА-2018).

Ухвалили:

1. Вважати роботу методичного об'єднання учителів суспільно-гуманітарного циклу за I семестр задовільною.
2. Взяти відома отриману інформацію.
3. Спланувати роботу вчителів МО суспільно-гуманітарного циклу з підготовки до ЗНО-2018, ДПА-2018.

Керівник МО: Рибалко Г.В.

